

Agencia Națională
pentru Reglementare în Comunicații
Electronice și Tehnologia Informației

EVOLUȚIA PIETEI DE COMUNICAȚII ELECTRONICE în anul **2016**

Cuprins

	Prefață	3
	Principalii indicatori ai pieței de comunicații electronice	4
	1 Evoluția pieței. Descriere generală	5
	1.1 Dinamica veniturilor	5
	1.2 Evoluția numărului de utilizatori finali	7
	1.3 Evoluția traficului de voce în rețelele de telefonie mobilă și fixă	8
	1.4 Dinamica investițiilor	9
	2 Telefonie mobilă	10
	1.1 Dinamica pieței	10
	2.2 Utilizatori finali și rata de penetrare a serviciilor	12
	2.3 Evoluția traficului de voce	13
	2.4 Ratele de acoperire cu semnal radio a teritoriului și populației	14
	3 Telefonie fixă	16
	3.1 Dinamica pieței	16
	3.2 Abonați și rata de penetrare a serviciilor	17
	3.3 Evoluția traficului de voce	18
	4 Servicii de acces la Internet fix și mobil	19
	4.1 Evoluția veniturilor pe piețele serviciilor de acces la Internet fix și mobil	19
	4.1.1 Dinamica veniturilor pe piața serviciilor de acces la Internet fix	19
	4.1.2 Dinamica veniturilor pe piața serviciilor de acces la Internet mobil	21
	4.2 Abonați și rata de penetrare a serviciilor de acces la Internet fix și mobil	23
	4.2.1 Tehnologii de acces la Internet fix și viteze de transfer al datelor	26
	5 Difuzarea și retransmisia programelor audiovizuale	28
	5.1 Dinamica pieței	28
	5.2 Abonați și rata de penetrare a serviciilor TV contra plată	30
	Concluzii	32
	Anexă	33

Prezentul raport a fost elaborat în baza datelor statistice pentru anul 2016 prezentate Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI) de către furnizorii autorizați de rețele și servicii publice de comunicații electronice.

ANRCETI colectează și procesează datele statistice privind situația trimestrială pe segmentele pieței de comunicații electronice, în conformitate cu prevederile Legii comunicațiilor electronice nr. 241 din 15.11.2007, cu modificările și completările ulterioare (în continuare - *Legea nr.241/2007*). În baza datelor raportate de furnizori, specialiștii ANRCETI evaluează tendințele de pe piața de comunicații electronice și efectuează analizele de piață. ANRCETI publică trimestrial pe pagina sa oficială de Internet rapoarte care reflectă situația pe segmentele pieței de comunicații electronice, iar în fiecare an, până în data de 30 aprilie, publică raportul privind evoluția pieței pentru anul precedent.

În cazul în care cititorii au comentarii, sugestii sau întrebări pe marginea conținutului prezentului raport, ei pot să le expedieze la adresa electronică: raport.statistic@anrceti.md.

Principalii indicatori ai pieței de comunicații electronice

Indicatori	2015	2016	Schimbare
SERVICII DE TELEFONIE MOBILĂ			
Utilizatori activi	4.323.489	4.429.277	2,4%
- persoane fizice	3.465.094	3.535.663	2,0%
- persoane juridice	248.043	252.827	1,9%
Volumul total de trafic în rețele mobile (mil. minute)	6.315,7	6.208,3	-1,7%
Traficul mediu lunar per utilizator - MoU (minute)	226	225	-0,4%
Mesaje SMS (mil.)	983,6	888,5	-9,7%
Mesaje MMS (mil.)	2,0	1,9	-6,8%
Rata de penetrare a serviciilor la 100 locuitori	121,61%	124,66%	3,05 p.p.
Venituri (mil. lei)	3.600,9	3.441,9	-4,4%
Venitul mediu lunar per utilizator - ARPU (în lei)	69,0	66,2	-4,1%
SERVICII DE ACCES LA INTERNET MOBIL			
Utilizatori acces Internet mobil, total (2G, 3G, 4G):	1.761.122	1.919.376	9,0%
- utilizatori acces Internet mobil în bandă largă (3G, 4G)	1.157.546	1.589.691	37,3%
- utilizatori acces dedicat Internet mobil	298.429	303.871	1,8%
Rata de penetrare acces Internet mobil la 100 locuitori	49,48%	54,02%	4,45 p.p.
- penetrare acces Internet mobil în bandă largă	40,90%	53,29%	12,3 p.p.
- penetrare acces dedicat Internet mobil	8,38%	8,55%	0,15 p.p.
Trafic Internet mobil utilizatori voce (TB)	6.179	10.264	66,1%
Trafic Internet mobil dedicat (TB)	32.907	35.260	7,2%
Venituri acces Internet mobil ¹ (mil. lei)	579,1	713,2	23,2%
Venituri acces dedicat Internet mobil (mil. lei)	259,0	278,7	7,6%
Venitul mediu lunar per utilizator acces Internet mobil dedicat - ARPU (în lei)	74,7	77,1	3,3%
Abonați M2M	25.089	30.606	22,0%
Venituri M2M (mil. lei)		8,71	
SERVICII DE TELEFONIE FIXĂ			
Abonați (linii telefonice)	1.202.466	1.171.287	-2,6%
- persoane fizice	1.070.250	1.032.332	-3,5%
- persoane juridice	132.216	138.955	5,1%
Rata de penetrare a serviciilor la 100 locuitori	33,82%	32,97%	-0,86 p.p.
Volumul total de trafic în rețele fixe (mil. minute)	2.090,2	1.823,9	-12,7%
Traficul mediu lunar per utilizator - MoU (minute)	224	198	-11,5%
Venituri (mil. lei)	1.018,4	876,1	-14,0%
Venitul mediu lunar per utilizator - ARPU (în lei)	70,1	61,5	-12,3%
SERVICII DE ACCES LA INTERNET FIX			
Abonați	534.393	557.403	4,3%
- persoane fizice	505.523	526.993	4,2%
- persoane juridice	28.870	30.410	5,3%
Rata de penetrare a serviciilor la 100 locuitori	15,0%	15,7%	0,66 p.p.
Venituri (mil. lei)	1.050,5	1.105,2	5,2%
Venitul mediu lunar per utilizator - ARPU (în lei)	168,3	169,4	0,7%
Capacitatea Internet extern total (Gbps)	326	341	4,60%
Venituri transmisiuni de date (mil. lei)	60,8	62,2	2,3%
DIFUZAREA ȘI RETRANSMISIA PROGRAMELOR AUDIOVIZUALE			
Abonați TV contra plată	275.290	269.971	-1,9%
Rata de penetrare a serviciilor la 100 locuitori	7,74%	7,60%	-0,15 p.p.
Venituri (mil. lei)	367,1	297,8	-18,9%
Venitul mediu lunar per utilizator - ARPU (în lei)	47,6	46,4	-2,5%
Venituri din alte activități în domeniul comunicațiilor electronice (mil. lei)	638,4	731,0	14,5%
Total venituri în sectorul comunicațiilor electronice (mil. lei)	6.934,17	6.730,64	-2,9%
Total investiții în sectorul comunicațiilor electronice (mil. lei)	2.041,17	1.454,46	-28,7%

¹ Acest indicator include și veniturile din vânzarea serviciilor de acces la Internet prin intermediul telefonului mobil. Ele sunt prezentate cu titlu informativ pentru a reflecta veniturile totale pe piața accesului la Internet mobil. Aceste venituri se regăsesc ca parte componentă a volumului total de venituri înregistrate pe piața de telefonie mobilă, dat fiind că sunt venituri din servicii adiționale serviciului de bază – telefonie mobilă.

1 Evoluția pieței. Descriere generală

1.1 Dinamica veniturilor

Datele statistice prezentate ANRCETI de către 314 furnizori activi de rețele și servicii publice de comunicații electronice arată că în anul 2016 volumul total al veniturilor provenite din vânzarea serviciilor în sectorul comunicațiilor electronice (telefonie mobilă, Internet mobil, telefonie fixă, Internet fix, difuzare și retransmisie a programelor audiovizuale, alte activități în domeniul comunicațiilor electronice (CE) a înregistrat o scădere, față de anul 2015, de 203,6 mil. lei (- 2,9%) și a însumat 6 mld. 730 mil. lei.

Această scădere a fost cauzată de diminuarea vânzărilor

pe trei segmente de piață: telefonie mobilă, telefonie fixă, difuzare și retransmisie a programelor audiovizuale. Astfel, vânzările pe piața de telefonie mobilă s-au micșorat cu 4,4% și au totalizat 3 mld. 441,9 mil. lei, pe piața de telefonie fixă - cu 14% și au constituit 876,1 mil. lei, iar pe piața serviciilor de difuzare și retransmisie a programelor audiovizuale - cu 18,9% și au alcătuit 297,8 mil. lei. În același timp, veniturile provenite din vânzarea serviciilor de acces la Internet fix au crescut cu 5,2% și au însumat 1 mld. 105,25 mil. lei, a serviciilor de acces dedicat la Internet mobil (prin modemuri/carduri/USB) - cu 7,6% și a totalizat 278,7 mil. lei, iar veniturile din alte activități² în domeniul CE au sporit cu 14,5% și au constituit 731 mil. lei (Diagrama 1).

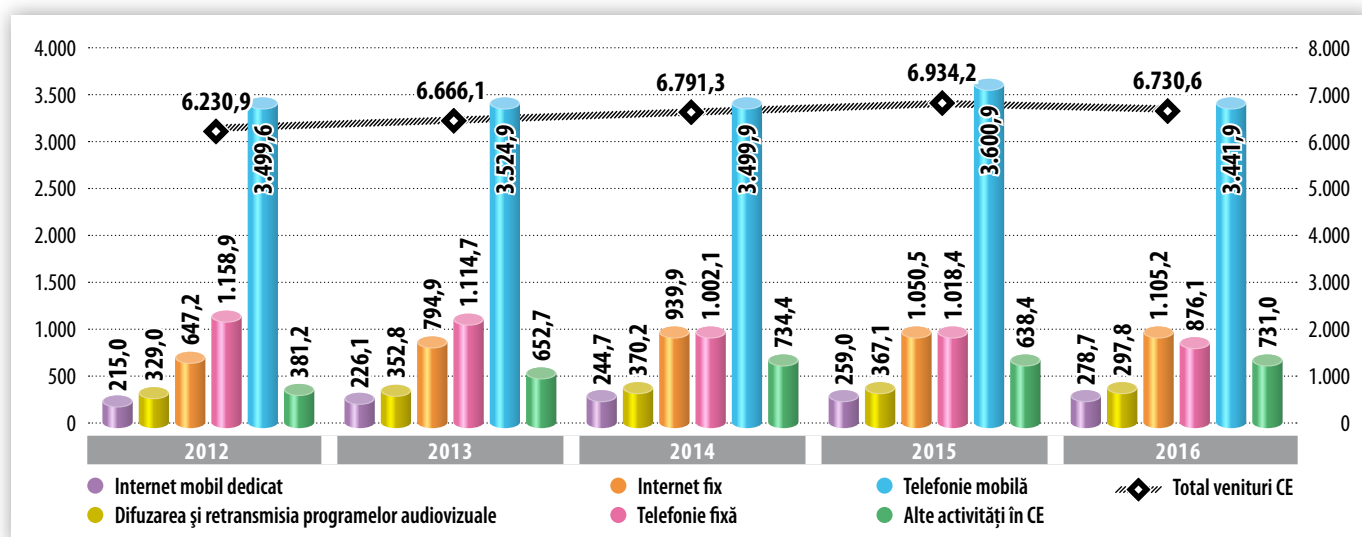

Diagrama 1 Evoluția veniturilor înregistrate în sectorul comunicațiilor electronice (mil. lei)

Sursa: ANRCETI

Evoluțiile care s-au produs pe segmentele pieței de comunicații electronice au cauzat schimbări în structura acestei piețe. Astfel, în comparație cu anul 2015, ponderea telefoniei fixe în comunicațiile electronice s-a redus de la 14,7% la 13%, a serviciilor de difuzare și retransmisie a programelor audiovizuale - de la 5,3%

la 4,4%, iar a telefoniei mobile de la 51,9 la 51,1%. În același timp, ponderea serviciilor de acces la Internet fix a crescut de la 15,1% la 16,4%, a serviciilor de acces dedicat la Internet mobil de la 3,7% la 4,1%, iar a veniturilor din alte activități în domeniul CE de la 9,2% la 10,9% (Diagrama 2).

² Veniturile din alte activități în domeniul CE reprezintă veniturile furnizorilor de rețele de comunicații electronice care nu fac parte din cele cinci segmente ale pieței de comunicații electronice și provin din instalarea, operarea, gestionarea sau punerea la dispoziția unui terț autorizat a rețelelor de comunicații electronice sau a infrastructurii asociate (art.2 din *Legea 241/2007*), transmisiuni de date, etc.

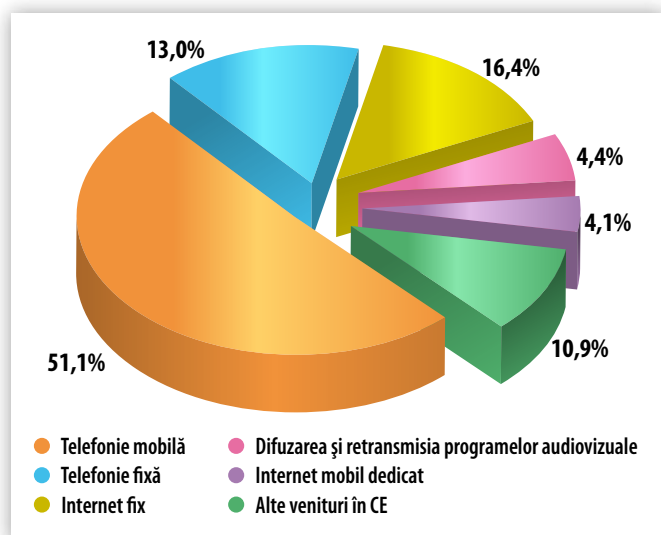

Diagrama 2 Structura pieței de comunicații electronice, în funcție de venituri

Sursa: ANRCETI

Ca și în anii precedenți, în anul 2016, cel mai semnificativ venit mediu lunar per utilizator (ARPU) – de 169,4 lei - a fost înregistrat pe piața serviciilor de acces la Internet fix. Pe piața accesului dedicat la Internet mobil acest indicator a fost de 77,1 lei, pe piața serviciilor de telefonie mobilă – de 66,2 lei, pe piața serviciilor de telefonie fixă - de 61,5 lei și pe piața serviciilor de televiziune (TV) contra plată – de 46,4 lei (Diagrama 3).

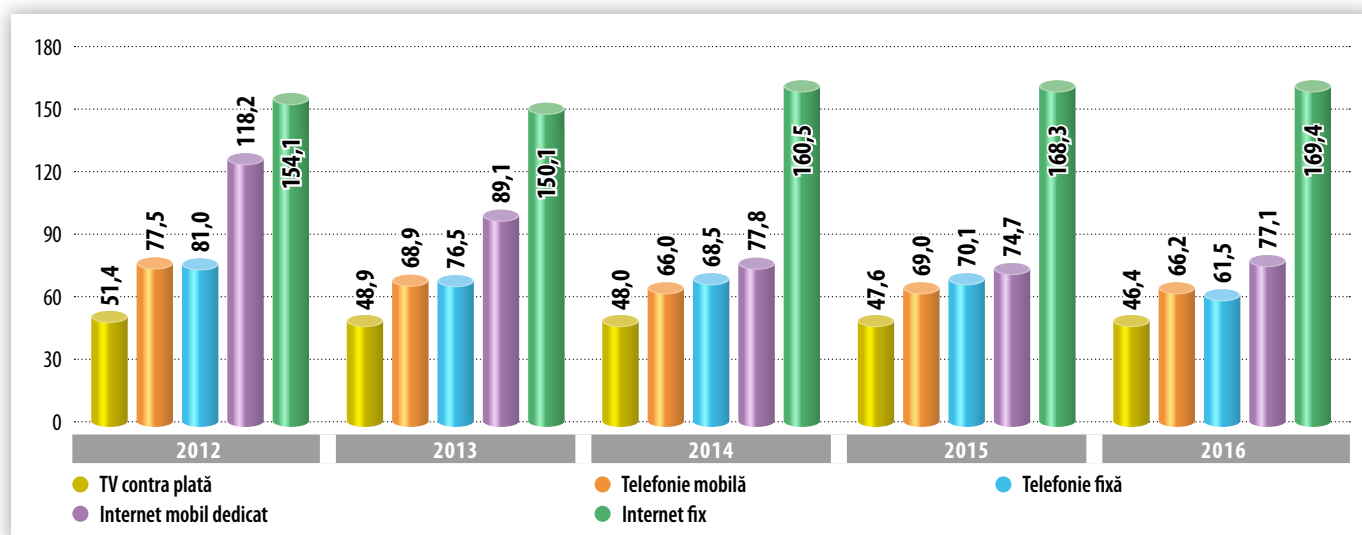

Diagrama 3 Evoluția venitului mediu lunar per utilizator - ARPU (lei)

Sursa: ANRCETI

Datele statistice arată că, în anul de referință, cel mai mare volum de vânzări a fost realizat de către S.A. „Orange Moldova” - 2 mld. 424,3 mil. lei sau 36% din totalul veniturilor înregistrate în sectorul comunicațiilor electronice. Vânzările realizate de S.A. „Moldtelecom” au

constituit 1 mld. 874,6 mil. lei sau 27,9% din total, iar cele ale S.A. „Moldcell” - 1 mld. 112,9 mil. lei sau 16,5% din total. Ceilalți furnizori au realizat un volum cumulativ de vânzări de 1 mld. 318,8 mil. lei sau 19,6% din total (Diagrama 4).

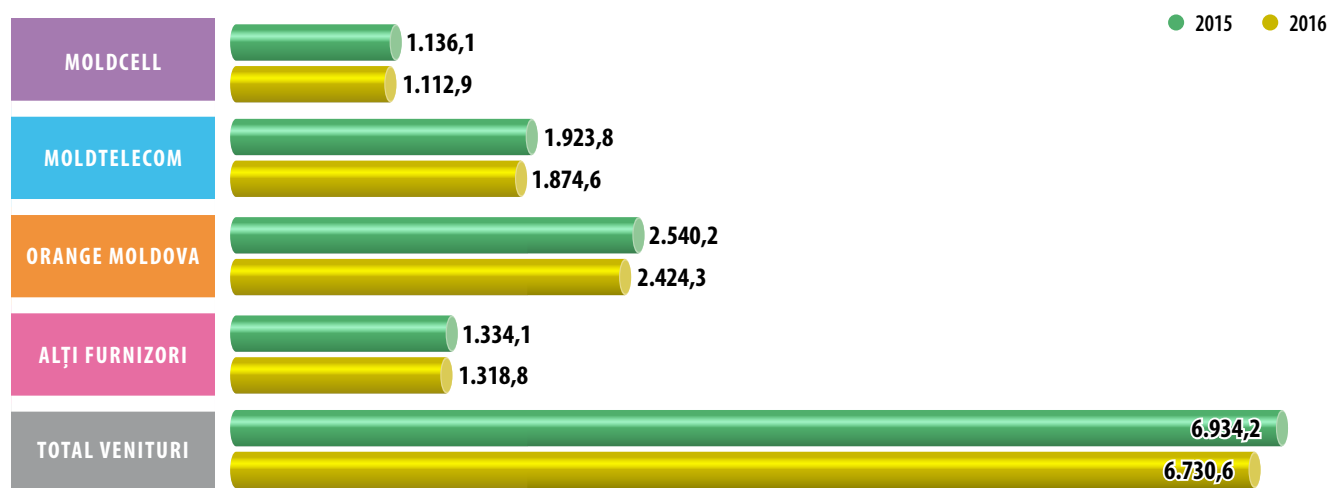

Diagrama 4 Volumul vânzărilor efectuate de furnizori în anii 2015 - 2016 (mil. lei)

Sursa: ANRCETI

1.2 Evoluția numărului de utilizatori finali

În anul 2016, creșteri ale numărului de utilizatori ai serviciilor au fost înregistrate pe trei segmente ale pieței de comunicații electronice. Numărul utilizatorilor serviciilor de acces la Internet fix a sporit, față de anul 2015, cu 4,3% și a totalizat 557,4 mii, ai serviciilor de telefonie mobilă -

cu 2,4% și a ajuns la 4 mil. 429,3 mii, iar ai serviciilor de acces dedicat la Internet mobil - cu 1,8% și a însumat 303,9 mii. În același timp, numărul abonaților la telefonie fixă s-a diminuat cu 2,6% și a alcătuit 1 mil.171,3 mii, iar cel al abonaților la serviciile TV contra plată (TV prin cablu și IP TV) cu 1,9% și a constituit 270 mii. (Diagrama 5).

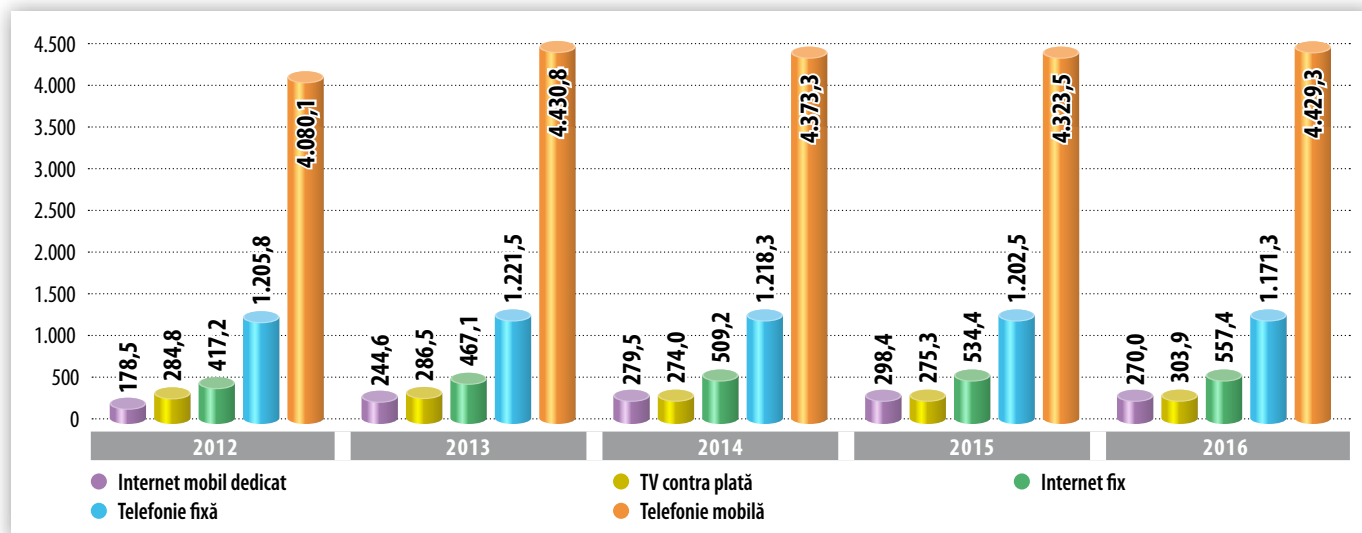

Diagrama 5 Evoluția numărului de utilizatori ai serviciilor de comunicații electronice (mii)

Sursa: ANRCETI

Evoluțiile descrise mai sus au condus la modificarea ratei de penetrare a serviciilor la 100 de locuitori. Ratele de penetrare a serviciilor de telefonie mobilă și de acces la Internet fix s-au ridicat la 124,7% și, respectiv, la 15,7%, iar

a serviciilor de acces dedicat la Internet mobil - la 8,5%. În același timp, rata de penetrare a serviciilor de telefonie fixă a coborât la nivelul de 33,0%, iar cea a serviciilor TV contra plată - de 7,6% (Diagrama 6).

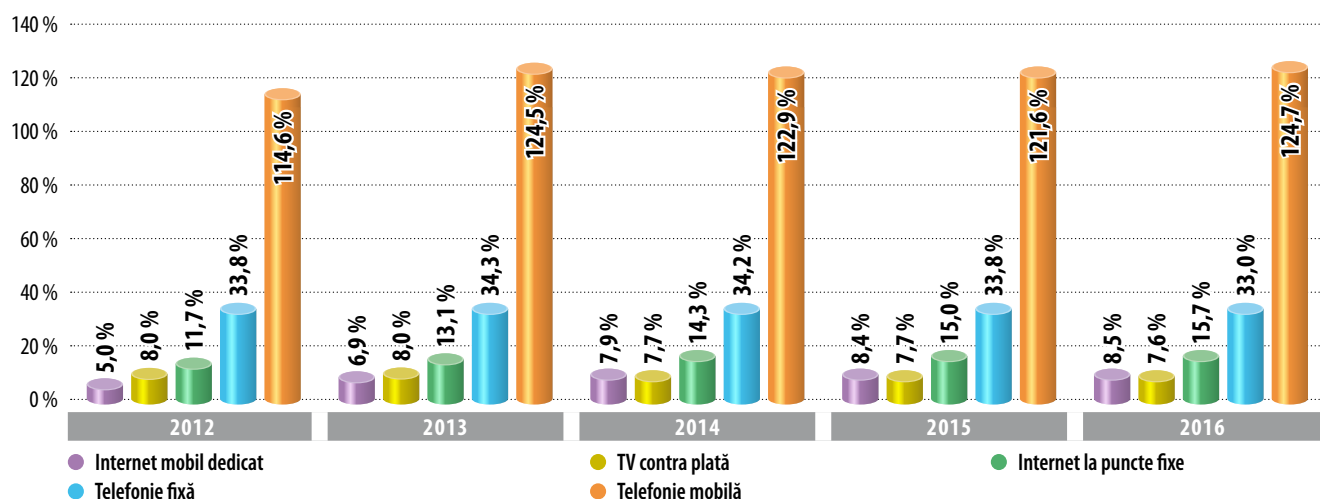

Diagrama 6 Evoluția ratelor de penetrare a serviciilor de comunicații electronice

Sursa: ANRCETI

1.3 Evoluția traficului de voce în rețelele de telefonie mobilă și fixă

Potrivit datelor statistice prezentate de furnizori, în anul 2016 volumul cumulativ al traficului de voce în rețelele de telefonie mobilă și de telefonie fixă a înregistrat prima scădere din ultimii cinci ani. Volumul total al acestui trafic

s-a micșorat, față de anul 2015, cu 4,4% și a însumat 8,03 mld. minute. Această scădere a fost determinată de diminuarea ambelor tipuri de trafic. Astfel, traficul de voce în rețelele de telefonie fixă s-a micșorat cu 12,7% și a alcătuit 1,82 mld. minute, iar în rețelele de telefonie mobilă - cu 1,7% și a însumat 6,21 mld. minute. (Diagrama 7).

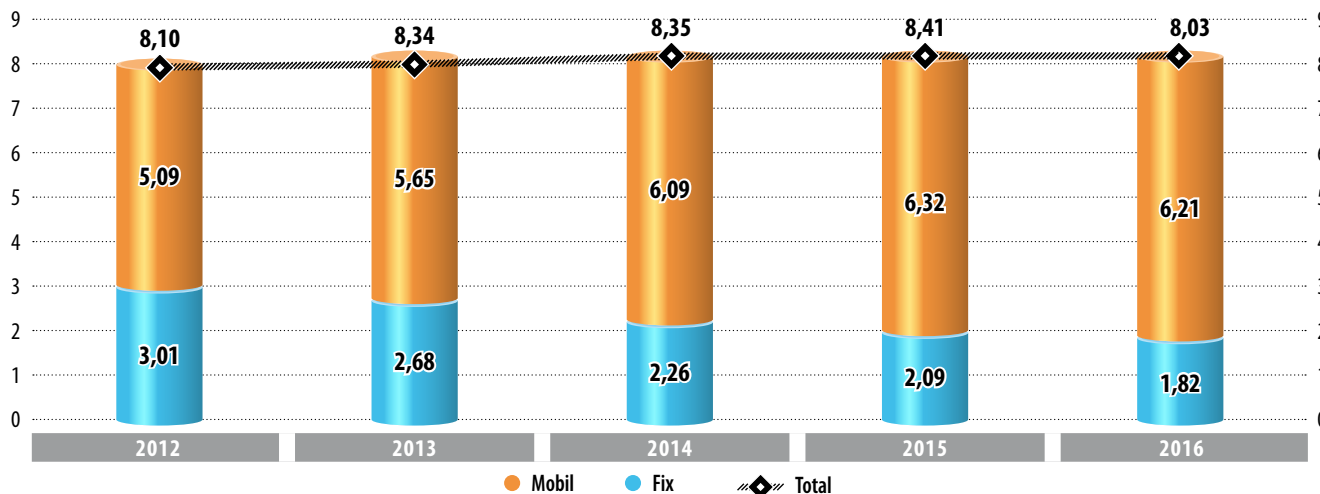

Diagrama 7 Evoluția traficului de voce în rețelele de telefonie mobilă și fixă (mld. minute)

Sursa: ANRCETI

Evoluția traficului de voce în rețelele de telefonie mobilă și fixă arată că în anul 2016 pe fundalul scăderii acestui indicator a continuat tendința de creștere, în structura traficului total, a ponderii traficului în rețelele mobile

(acesta include traficul în rețelele proprii ale furnizorilor și traficul dintr-o rețea mobilă către altă rețea mobilă) și tendința de diminuare a ponderii traficului în rețelele fixe (Diagrama 8).

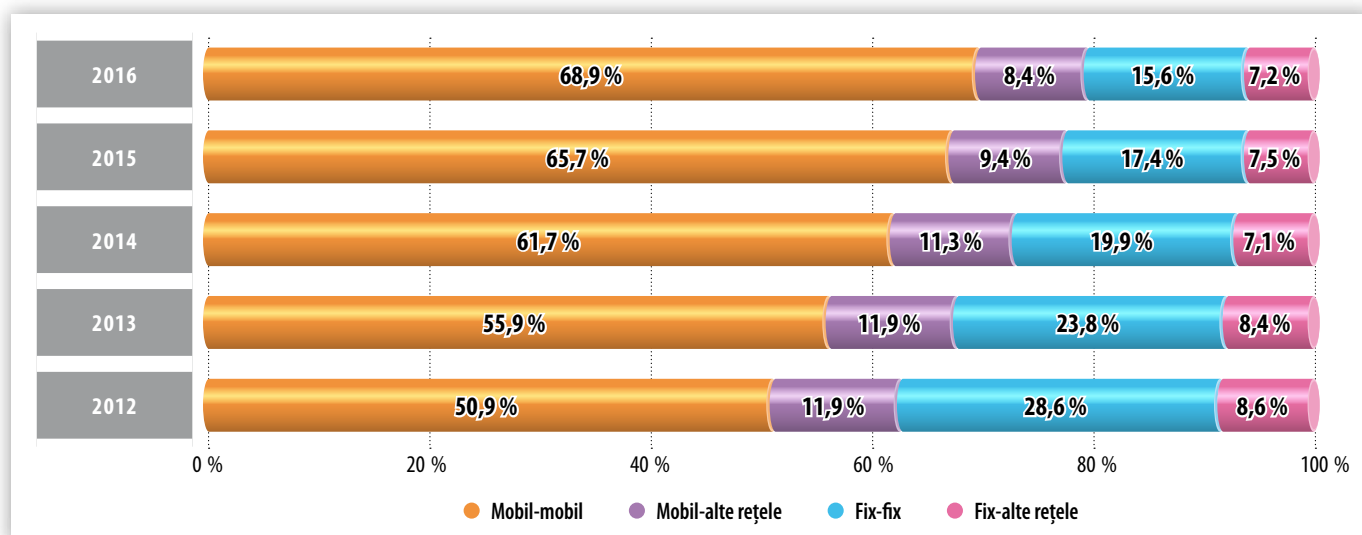

Diagrama 8 Ponderea tipurilor de trafic în structura traficului total de voce în rețelele de telefonie mobilă și fixă

Sursa: ANRCETI

Tendința de creștere a ponderii traficului de voce în rețelele mobile, în structura traficului total, este generată de schimbarea preferințelor de consum al utilizatorilor de la telefonie fixă la telefonie mobilă și intensificarea procesului de migrare a traficului din rețelele fixe spre rețelele mobile.

1.4 Dinamica investițiilor

Datele statistice prezentate de furnizori arată că în anul 2016 investițiile în sectorul comunicațiilor electronice au

scăzut cu un ritm mai mare decât în anul 2015. Volumul total al acestora s-a micșorat, față de anul 2015, cu 28,7% și a constituit 1,454 mld. lei.

Diminuarea investițiilor s-a făcut simțită pe toate segmentele pieței. Valoarea investițiilor în rețelele de comunicații mobile a scăzut, în comparație cu anul 2015, cu 41,9% și a totalizat 765 mil. lei, în rețelele audiovizuale - cu 7,6% și a însumat 71 mil. lei și în rețelele de comunicații fixe - cu 4,6% și a constituit 618 mil. lei (Diagrama 9).

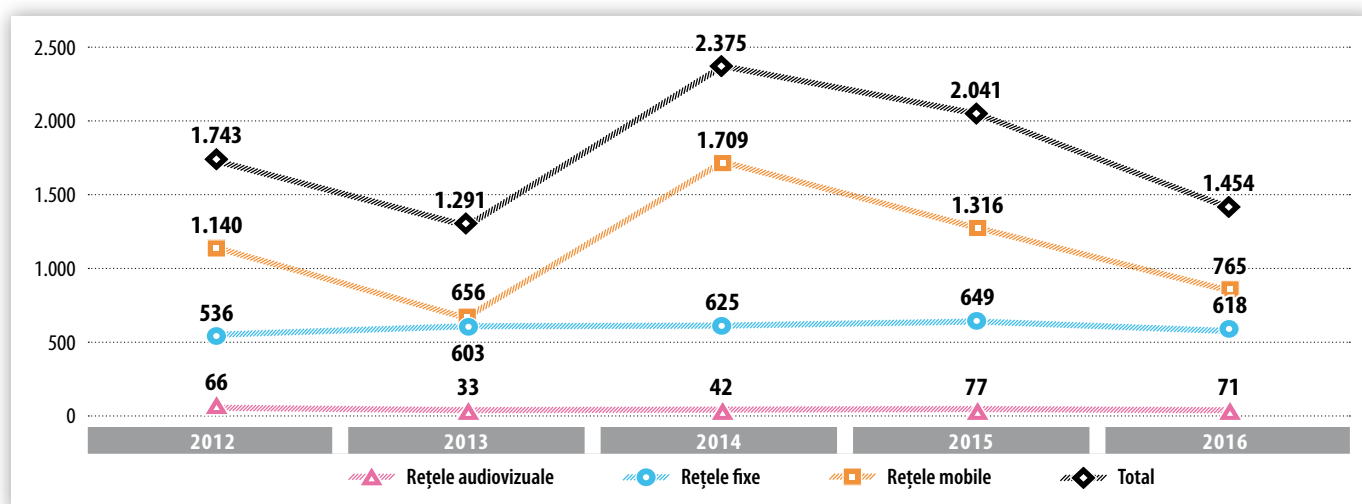

Diagrama 9 Evoluția investițiilor, în funcție de tipul rețelelor de comunicații electronice (mil. lei)

Sursa: ANRCETI

Din punct de vedere al raportului investiții – venituri, cea mai mare valoare a acestui indicator - de 30% - a fost înregistrată pe segmentul rețele fixe. Pe segmentul rețele

pentru difuzarea și retransmisia programelor audiovizuale valoarea indicatorului respectiv a fost de circa 24%, iar pe segmentul rețele mobile - de 21%.

2.1 Dinamica pieței

În perioada de raport, pentru prima dată în ultimii cinci ani, volumul total al vânzărilor pe piața serviciilor de telefonie mobilă a înregistrat, în comparație cu anul 2015, o scădere de 4,4% și a alcătuit 3 mld. 441,9 mil. lei. Această scădere a fost determinată de micșorarea vânzărilor reali-

zate de S.A. „Orange Moldova” și S.A. „Moldcell”. Vânzările primului furnizor au scăzut cu 5,4% și au constituit 2 mld. 255,5 mil. lei, iar ale celui de-al doilea furnizor - cu 3,6% și au însumat 1 mld. 404 mil. lei. În același timp, veniturile obținute de S.A. „Moldtelecom” din vânzarea serviciilor de telefonie mobilă au crescut cu 6,8% și au alcătuit 146 mil. lei (Diagrama 10).

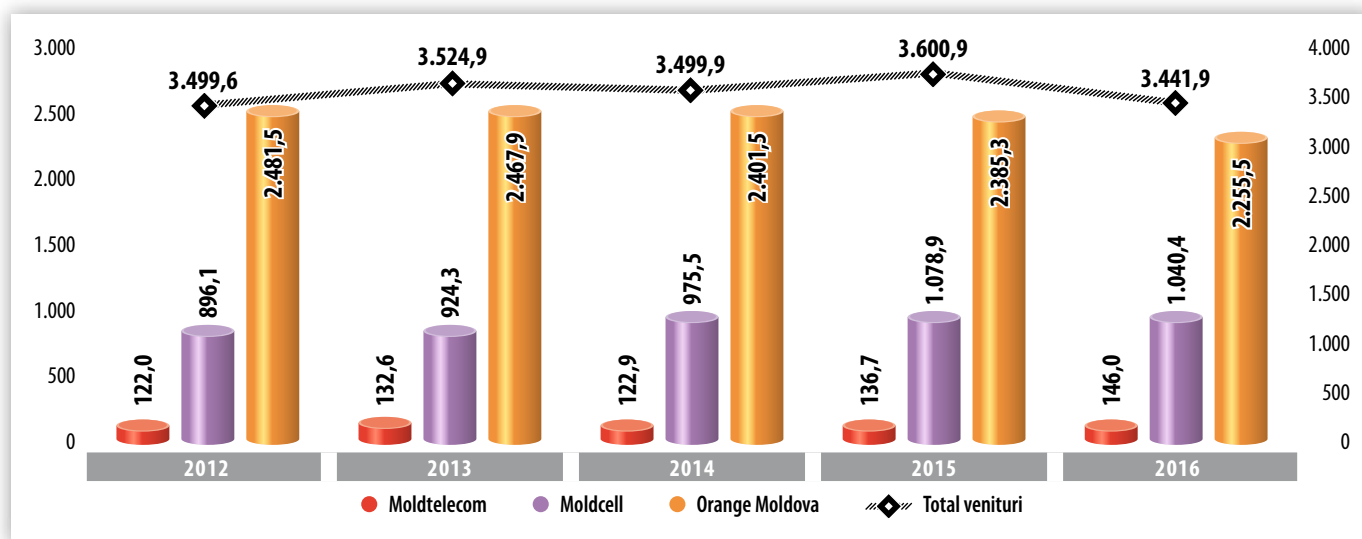

Diagrama 10 Evoluția veniturilor înregistrate de furnizorii de telefonie mobilă (mil. lei)

Sursa: ANRCETI

Analiza vânzărilor realizate de furnizori arată că veniturile obținute de la utilizatorii - persoane fizice au constituit mai bine de jumătate (54%) din totalul veniturilor înregistrate pe piața de telefonie mobilă sau 80% din piața vânzărilor cu amănuntul, restul revenind veniturilor obținute de la utilizatorii - persoane juridice. În anul 2016, ultima categorie de utilizatori a achitat, pentru serviciile de telefonie mobilă, cu 3,1% mai mult decât în anul 2015.

Conform aceleiași analize, în perioada de raport veniturile obținute din vânzarea serviciilor de telefonie mobilă în bază de abonamente au crescut, față de anul 2015, cu 16,2% și au depășit cifra de 1 mld. 499,8 mil. lei, iar din serviciile în bază de cartele preplătite au scăzut cu 7,3% și au însumat 818,1 mil. lei. Evoluția acestor indicatori în ultimii cinci ani este reflectată în tabelul de mai jos.

Tabelul nr. 1 Veniturile înregistrate pe piața cu amănuntul: în bază de abonamente și de cartele preplătite (prepay)

Indicatori	2012	2013	2014	2015	2016	Schimbare 2015-2016
Venituri din abonamente (mil. lei)	1.293,7	1.251,0	1.186,4	1.290,2	1.499,8	16,2%
Venituri din cartele preplătite (mil. lei)	1.047,5	1.044,4	958,3	882,6	818,1	-7,3%

Sursa: ANRCETI

Urmare a acestei evoluții, venitul mediu lunar per utilizator (ARPU) al serviciilor de telefonie mobilă a scăzut, față de anul 2015, cu 4,1% și a constituit 66,2 lei. Cel mai mare ARPU a fost înregistrat de S.A. „Orange Moldova” –

75,3 lei. S.A. „Moldcell” a avut un ARPU de 57,6 lei și S.A. „Moldtelecom” – de 36,5 lei (Diagrama 11). Venitul mediu lunar per utilizator - persoană fizică³ a alcătuit 44,4 lei, iar per utilizator - persoană juridică⁴ - 112,9 lei.

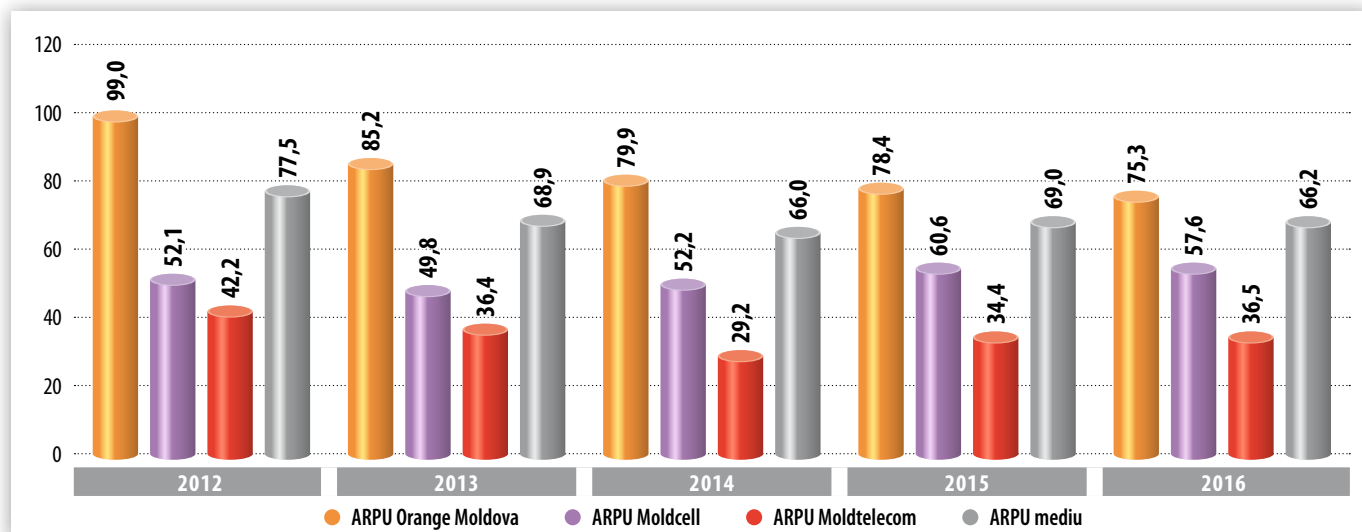

Diagrama 11 Evoluția venitului mediu lunar per utilizator de telefonie mobilă - ARPU (lei)

Sursa: ANRCETI

Estimările ANRCETI arată că în perioada de raport cotele de piață ale celor trei furnizori de servicii de telefonie mobilă, în funcție de cifra de afaceri, au suferit schimbări ușoare. La finalul anului 2016, cota de piață a S.A. „Orange

Moldova” s-a micșorat cu 0,7 puncte procentuale (p. p.) și a alcătuit 65,5%, iar cotele de piață ale S.A. „Moldcell” și S.A. „Moldtelecom” au crescut cu 0,3 p. p. și, respectiv, cu 0,5 p. p. au constituit 30,2% și, respectiv, 4,2%.

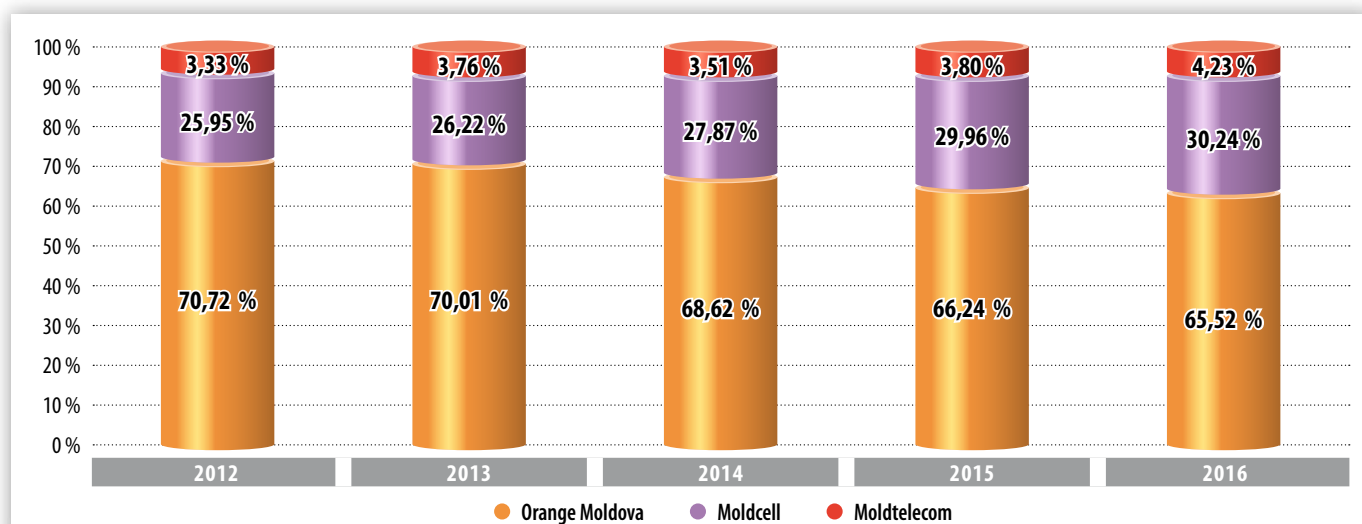

Diagrama 12 Evoluția cotelor de piață ale furnizorilor de telefonie mobilă, în funcție de cifra de afaceri

Sursa: ANRCETI

³ Valoarea medie a facturii achitate de un utilizator, persoană fizică, fără TVA

⁴ Valoarea medie a facturii achitate de un utilizator, persoană juridică, fără TVA

2.2 Utilizatori finali și rata de penetrare a serviciilor

Pe fundalul diminuării veniturilor obținute din vânzarea serviciilor de telefonie mobilă, numărul utilizatorilor acestor servicii a crescut, față de anul 2015, cu 2,4% și a alcătuit 4 mil. 429 mii (cartele SIM). Această creștere a fost determinată de extinderea de către toți cei trei furnizori de telefonie mobilă a bazelor

sale de clienți. Astfel, S.A. „Moldtelecom” și-a extins baza de clienți cu 29,6 mii (+9,2%), până la 350,7 mii, S.A. „Orange Moldova” - cu 57,8 mii (+2,3%), până la 2 mil. 567,8 mii și S.A. „Moldcell” - cu 18,4 mii (+1,2%), până la 1 mil. 510,7 mii. În consecință, rata de penetrare a serviciilor respective la 100 de locuitori ai republicii a crescut cu 3,1 p. p. și a constituit 124,7% (Diagrama 13).

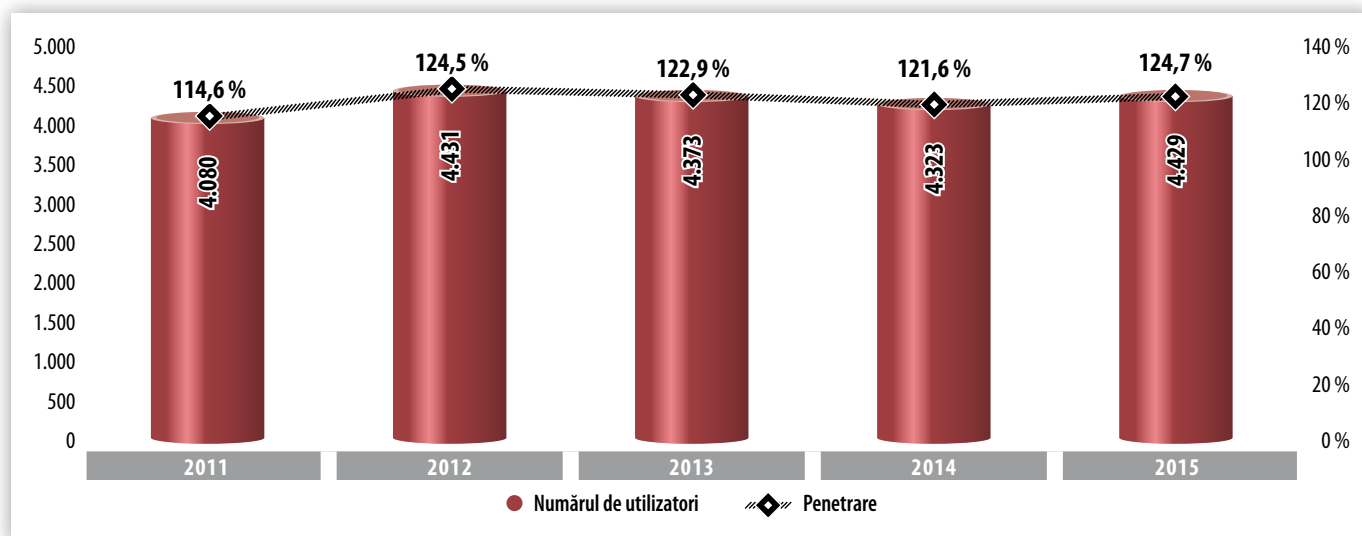

Diagrama 13 Evoluția numărului de utilizatori (mii) și a ratei de penetrare a serviciilor de telefonie mobilă (%)

Sursa: ANRCETI

Conform situației din 31.12.2016, 85,5% din numărul total de utilizatori ai serviciilor de telefonie mobilă erau utilizatori activi⁵ și 14,5% - utilizatori pasivi. În perioada

2014 - 2016, raportul utilizatori activi – utilizatori pasivi practic a rămas la același nivel (Diagrama 14).

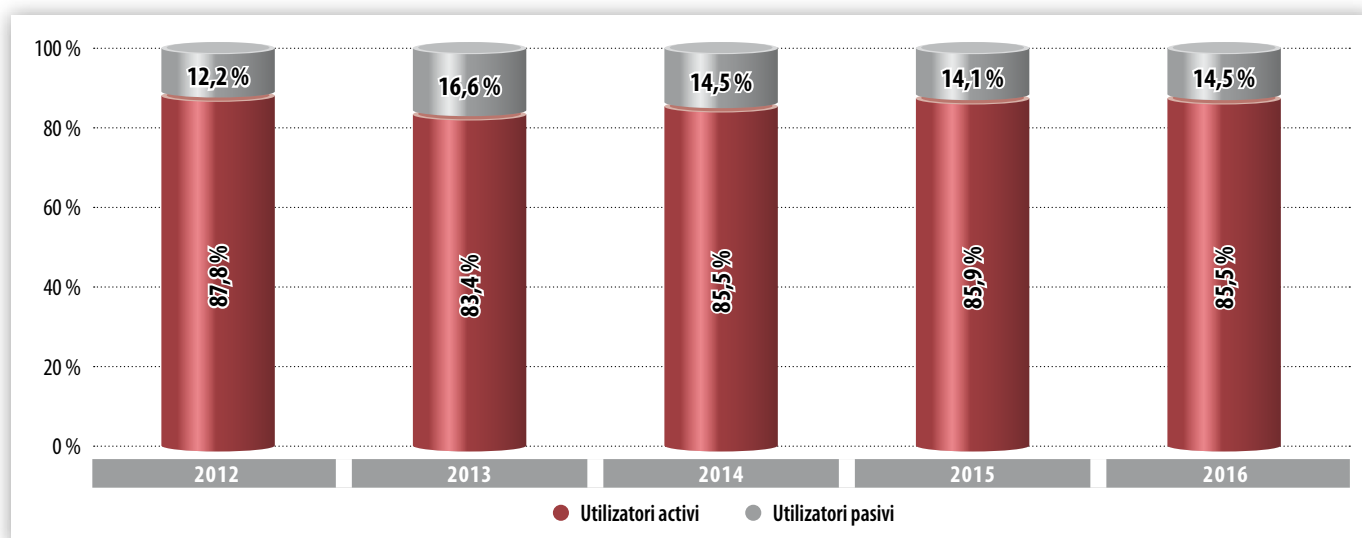

Diagrama 14 Structura pieței de telefonie mobilă, în funcție de categoria utilizatorilor (activi/pasivi)

Sursa: ANRCETI

În anul 2016, ponderea utilizatorilor de telefonie mobilă în bază de abonamente a înregistrat, față de anul 2015, o creștere ușoară de 1,5 p. p. și a însumat 26,8%,

iar ponderea utilizatorilor în bază de cartele preplătite a scăzut în aceeași proporție și a alcătuit 73,2% (Diagrama 15).

⁵ Conform metodologiei ANRCETI, utilizatori activi sunt considerați utilizatorii care în ultimele trei luni până la raportarea datelor statistice au consumat și au achitat cel puțin un serviciu, iar utilizatori pasivi – cei care nu au consumat și nu au achitat nici un serviciu.

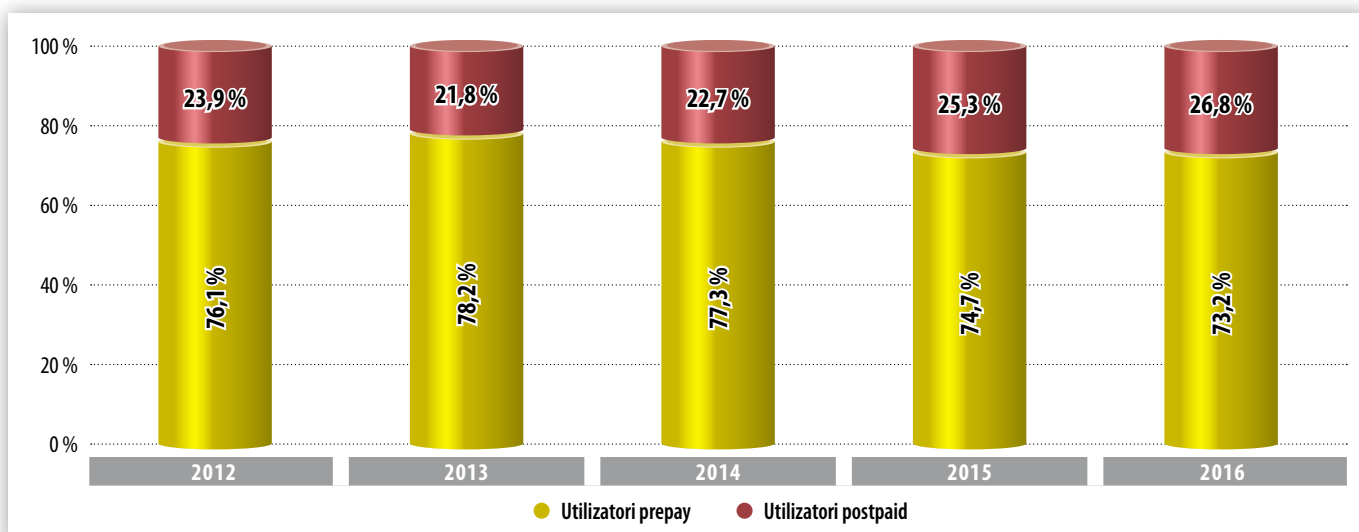

Diagrama 15 Structura pieței de telefonie mobilă, în funcție de modul de achitare a consumului de servicii (prepay/postpaid)

Sursa: ANRCETI

2.3 Evoluția traficului de voce

Conform datelor prezentate ANRCETI de cei trei furnizori de servicii de telefonie mobilă, volumul total al traficului de voce în rețelele mobile a scăzut, față de 2015, cu circa 107,5 mil. minute (-1,7%) și a însumat 6 mld. 208,3 mil. minute. Astfel, traficul internațional de ieșire prin rețelele mobile s-a micșorat cu 18,9% și a alcătuit 119 mil. minute, iar traficul în rețelele proprii de telefonie mobilă a scăzut cu 1,8% și a constituit 4,5 mld. minute. În același timp, traficul de voce către alte rețele mobile s-a majorat, în raport cu anul 2015, cu 10,5% și a însumat peste 1 mld. minute, iar traficul către rețelele fixe a crescut cu 5,6% și a constituit 270 mil. minute.

Dinamica negativă a volumului total al traficului de voce a fost cauzată, în temei, de diminuarea acestui indicator de către S.A. „Orange Moldova”. Volumul traficului în rețeaua acestui furnizor a scăzut cu 214,3 mil. minute (-4,9%) și a totalizat 4,1 mld. minute. Totodată, traficul de voce în rețelele S.A. „Moldcell” și S.A. „Moldtelecom” a crescut cu 100,6 mil. minute (+6,1%) și, respectiv, cu 6,3 mil. minute (+2%), însumând 1,8 mld. minute și, respectiv, 317,5 mil. minute. Această evoluție a condus la diminuarea ușoară a traficului mediu lunar (-0,5%) per utilizator de telefonie mobilă până la 225 minute (trei ore și 45 minute), durata medie a unui apel fiind de 1,7 minute. La S.A. „Orange Moldova” acest indicator s-a diminuat de la 274 la 267 minute, iar la S.A. „Moldcell” și S.A. „Moldtelecom” s-a majorat de la 170 la 179 minute și, respectiv, de la 114 la 118 minute (Diagrama 16).

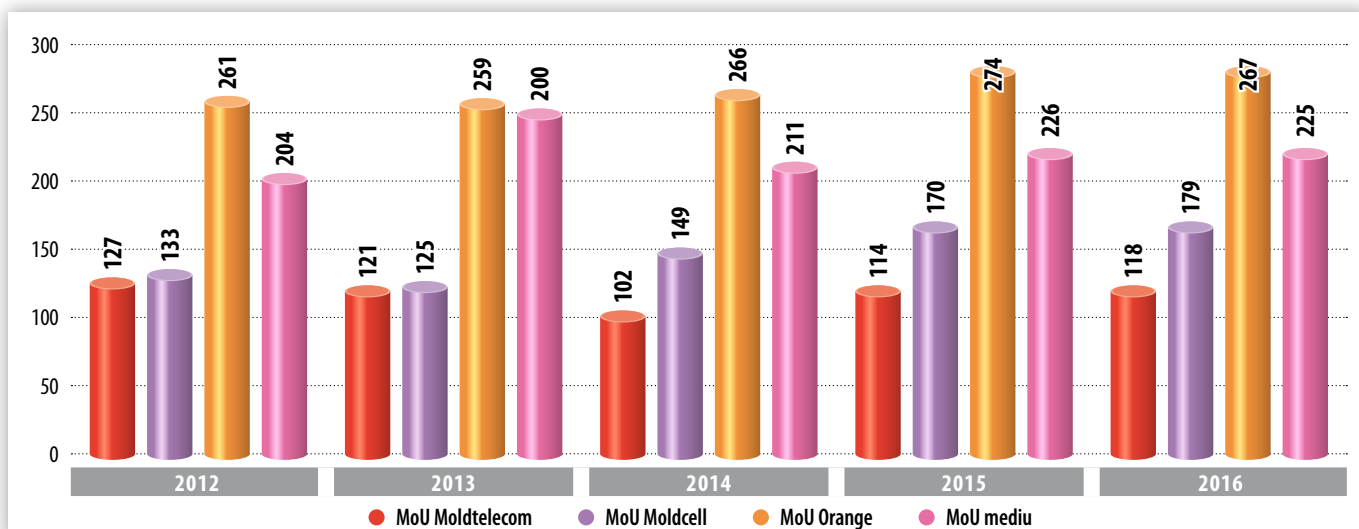

Diagrama 16 Evoluția indicatorului MoU (minute)

Sursa: ANRCETI

În perioada de raport o dinamică negativă a avut și traficul mesajelor SMS și MMS. Numărul mesajelor SMS și al mesajelor MMS expediate de utilizatori a scăzut, față de anul 2015, cu 9,7% și, respectiv, cu 6% și a însumat 888,5 mil. și, respectiv, 1,9 mil. Conform estimărilor ANRCETI, în anul 2016 un utilizator de telefonie mobilă a expediat în mediu lunar 20 de mesaje SMS.

2.4 Ratele de acoperire cu semnal radio a teritoriului și populației

Datele prezentate de cei trei furnizori de telefonie mobilă arată că în anul 2016 ratele de acoperire a teritoriului și populației republicii cu semnal radio provenit din rețelele 3G ale acestor furnizori practic au rămas la nivelul anului 2015. Conform situației din 31.12.2016, S.A. „Orange Moldova” și S.A. „Moldcell” aveau rate de acoperire a teritoriului egale cu cele din anul 2015: de 99% și, respectiv, de 77,71%, iar S.A. „Moldtelecom” – o rată de 98%, cu 3,8 p. p. mai mare decât cea înregistrată în anul 2015 (Diagrama 17).

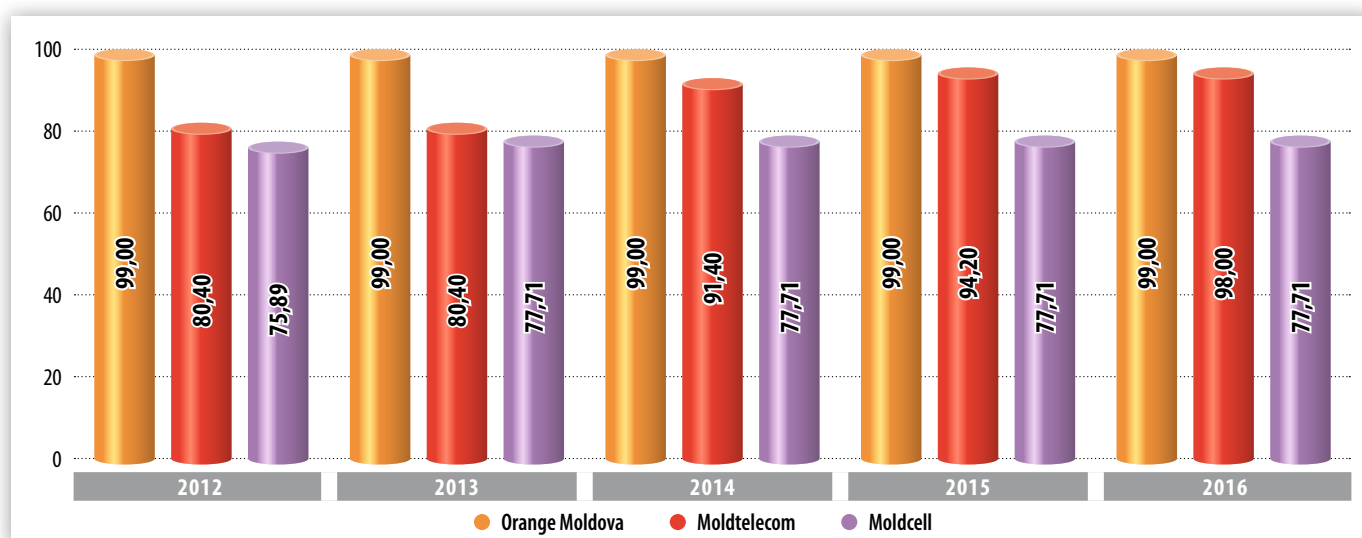

Diagrama 17 Ratele de acoperire a teritoriului republicii cu rețele mobile 3G (%)

Sursa: ANRCETI

O situație similară s-a înregistrat și la capitolul acoperirea populației republicii cu semnal radio provenit din rețelele mobile 3G. S.A. „Orange Moldova” și S.A. „Moldcell”

au menținut ratele de acoperire la nivelul anului 2015, iar S.A. „Moldtelecom” a ridicat nivelul acestei rate cu 1,3 p. p. – până la 98% (Diagrama 18).

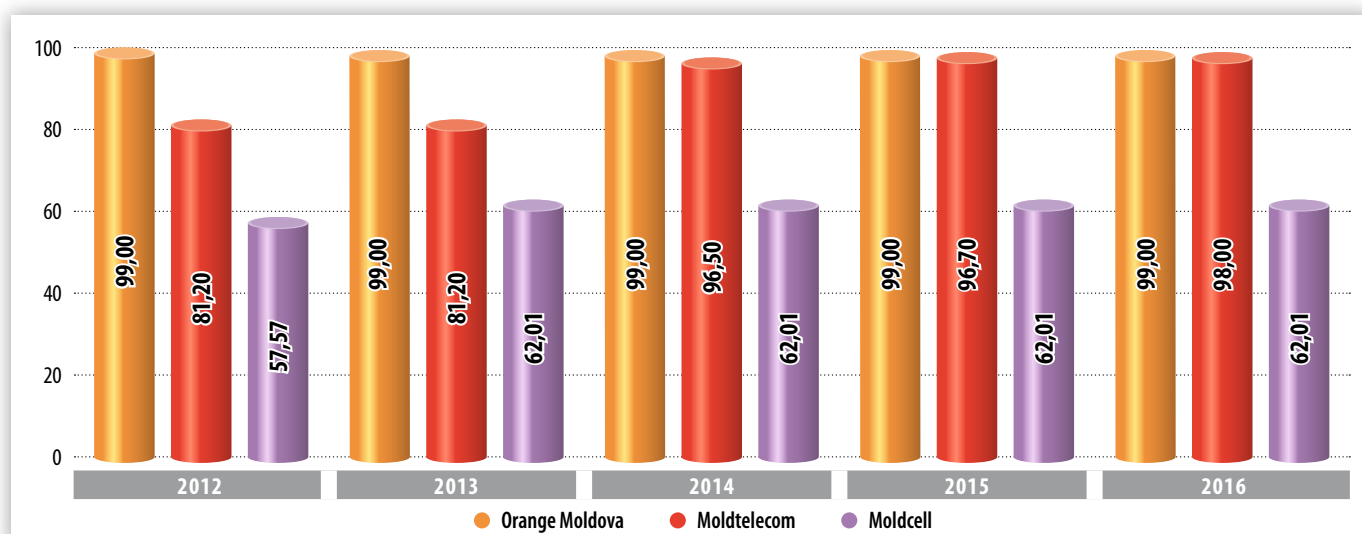

Diagrama 18 Ratele de acoperire a populației republicii cu rețele mobile 3G (%)

Sursa: ANRCETI

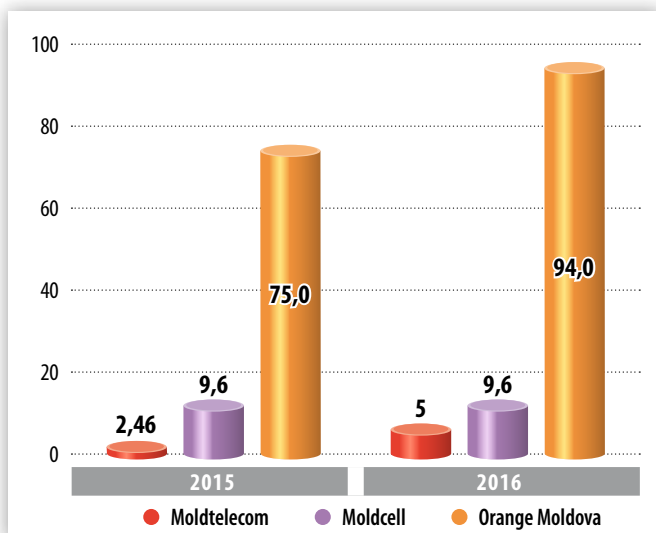

Diagrama 19 Ratele de acoperire a teritoriului republicii cu rețele mobile 4G (%)

Sursa: ANRCETI

În ceea ce privește acoperirea teritoriului republicii cu semnal radio provenit din rețelele mobile 4G, este de notat că în anul 2016 cea mai mare creștere a acestui indicator – de 19 p. p. – a fost înregistrată de S.A. „Orange Moldova”: de la 75% la 94%. S.A. „Moldtelecom” a majorat această rată cu 2,5 p. p. – până la 5%, iar S.A. „Moldcell” a menținut rata respectivă la nivelul anului 2015 - de 9,6% (Diagrama 19).

O evoluție asemănătoare au înregistrat și ratele de acoperire a populației republicii cu semnal radio provenit din rețelele 4G. S.A. „Orange Moldova” a asigurat o creștere a acestui indicator de la 84% la 97%, S.A. „Moldtelecom” – de la 21,1% la 29%, iar S.A. „Moldcell” a rămas la nivelul anului 2015 - cu o rată de acoperire de 29,7% (Diagrama 20).

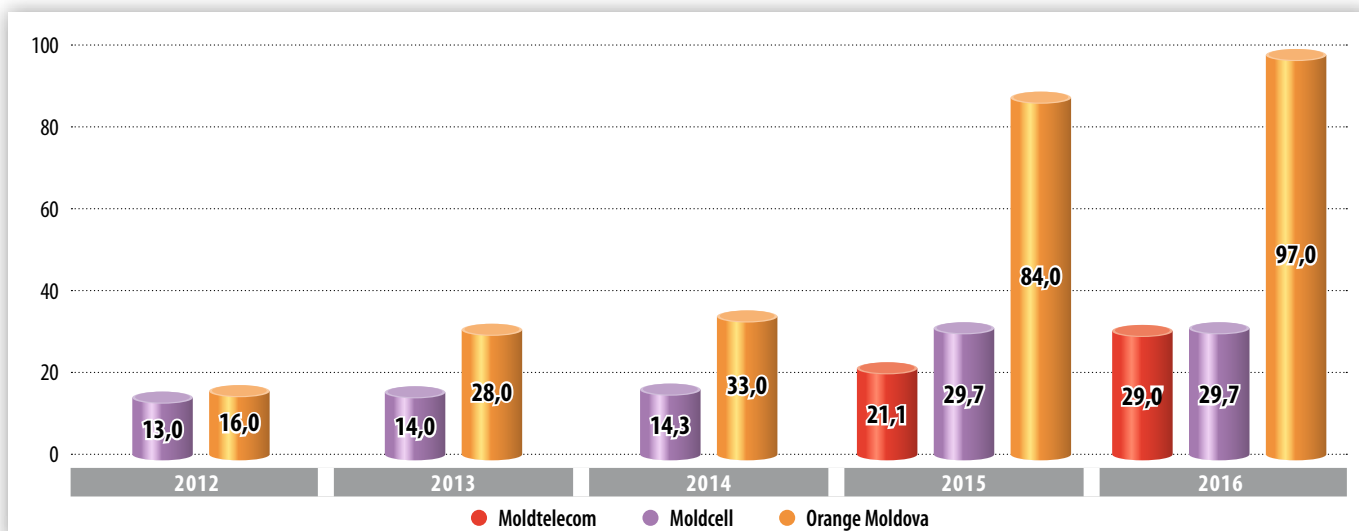

Diagrama 20 Ratele de acoperire a populației republicii cu semnal radio provenit din rețele mobile 4G (%)

Sursa: ANRCETI

3.1 Dinamica pieței

În anul 2016, volumul total al vânzărilor pe piața serviciilor de telefonie fixă a înregistrat cea mai semnificativă scădere în ultimii cinci ani - de 14% - și a ajuns la 876,1 mil. lei. Această diminuare a fost cauzată de scăderea numărului de abonați și a traficului de voce în rețelele de

telefonie fixă. Practic toți furnizorii de telefonie fixă au înregistrat scăderi ale veniturilor. Astfel, vânzările realizate de S.A. „Moldtelecom” au scăzut cu 11,2% și au totalizat 844,8 mil. lei, iar cele ale furnizorilor alternativi - cu 53,3% și au însumat 31,3 mil. lei (Diagrama 21).

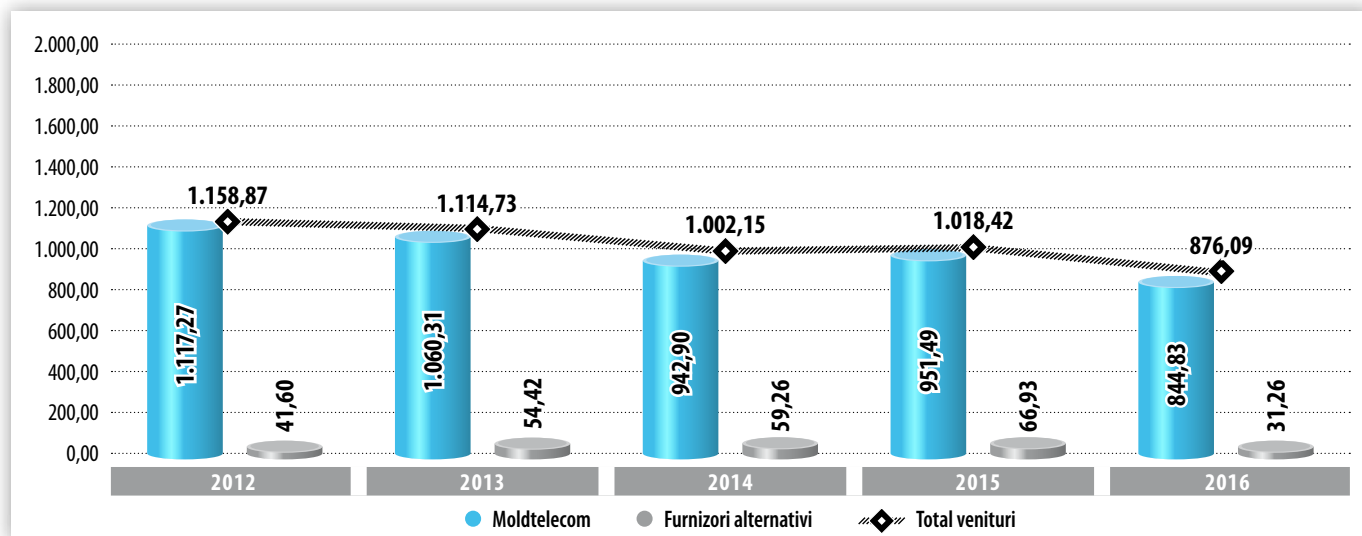

Diagrama 21 Evoluția veniturilor înregistrate pe piața serviciilor de telefonie fixă (mil. lei)

Sursa: ANRCETI

În urma diminuării volumului total de vânzări venitul mediu lunar per abonat (ARPU) la serviciile de telefonie fixă s-a micșorat, față de anul 2015, cu 12,3% și a însumat 61,5 lei. S.A. „Moldtelecom” a înregistrat un ARPU de 66,5 lei (în scădere cu 8,9%), iar furnizorii alternativi – de 20,4 lei

(în scădere cu 54,7%) (Diagrama 22). Venitul mediu lunar per abonat - persoană fizică a constituit 24,3 lei (în scădere cu 2,6 lei sau 9,8%) și per persoană juridică - 73,2 lei (în scădere cu 11,8 lei sau 13,9%).

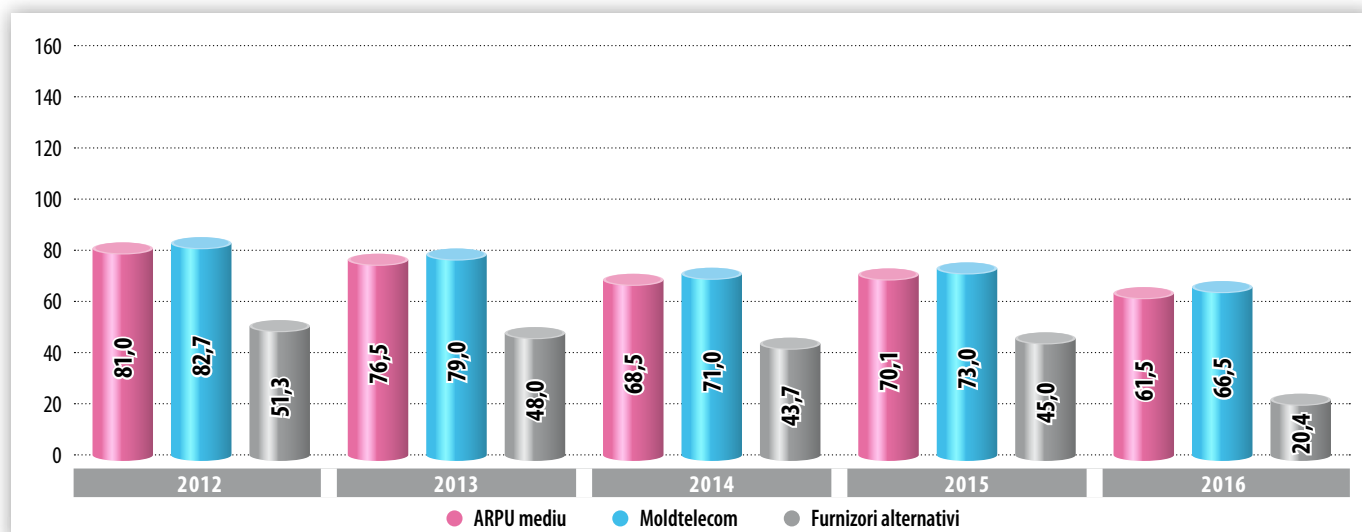

Diagrama 22 Evoluția venitului mediu lunar per abonat la serviciile de telefonie fixă - ARPU (lei)

Sursa: ANRCETI

În anul 2016, cotele de piață ale furnizorilor de telefonie fixă, în funcție de venituri, au suferit schimbări ușoare. Cota de piață a S.A. „Moldtelecom” s-a majorat cu 3 p. p.

și a alcătuit, la finalul anului 2016, 96,4%, iar cota cumulativă a furnizorilor alternativi s-a micșorat în aceeași proporție și a constituit 3,6%, (Diagrama 23).

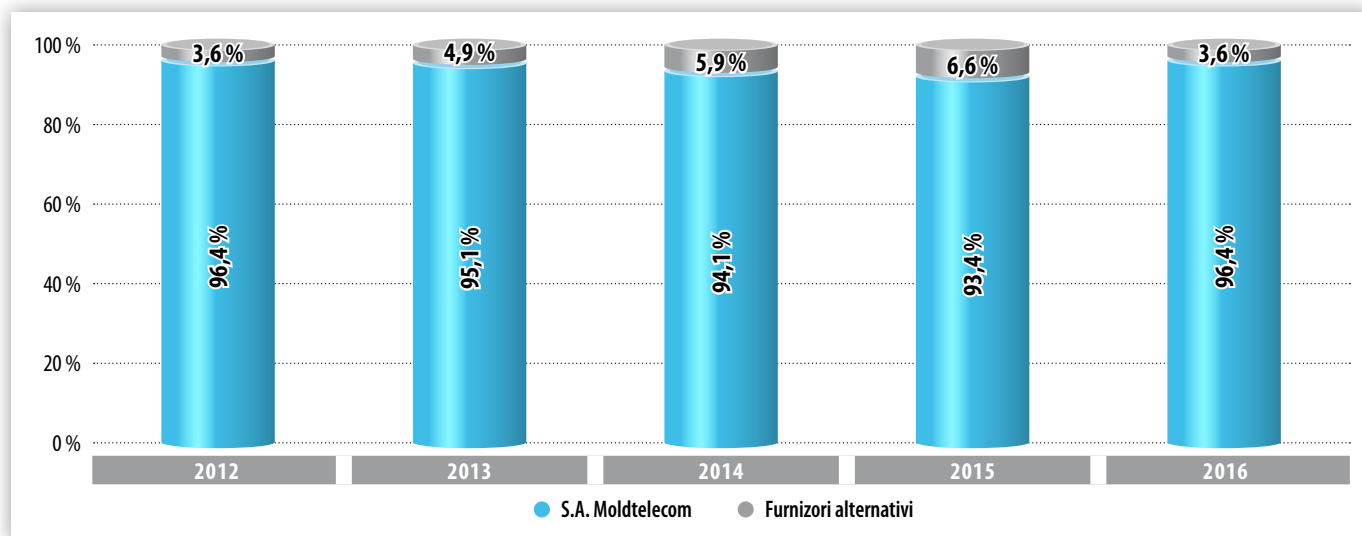

Diagrama 23 Evoluția cotelor de piață ale furnizorilor de telefonie fixă, în funcție de venituri

Sursa: ANRCETI

3.2 Abonați și rata de penetrare a serviciilor

În anul de referință, numărul abonaților la serviciile de telefonie fixă⁶ a scăzut, față de anul 2015, cu 31,2 mii (-2,6%) și a însumat circa 1 mil. 171,3 mii. Diminuarea numărului de abonați a fost determinată de scăderea bazei de abonați a S.A. „Moldtelecom” cu 30,8 mii (-2,9%), aceasta totalizând la finalul anului 2016 1 mil. 43,7 mii. În același timp, baza cumulativă de abonați a celorlalți 24

de furnizori alternativi de telefonie fixă a rămas practic neschimbată: ea a înregistrat o scădere de 363 abonați (-0,28%) și a însumat peste 127,6 mii. Urmare a acestei evoluții, rata de penetrare a serviciilor de telefonie fixă raportată la 100 de locuitori a scăzut cu 0,85 p. p. și a constituit 32,97% (Diagrama 24). În funcție de mediul de reședință al abonaților, acest indicator în localitățile urbane era de 43,2%, iar în mediul rural – de 25,5%.

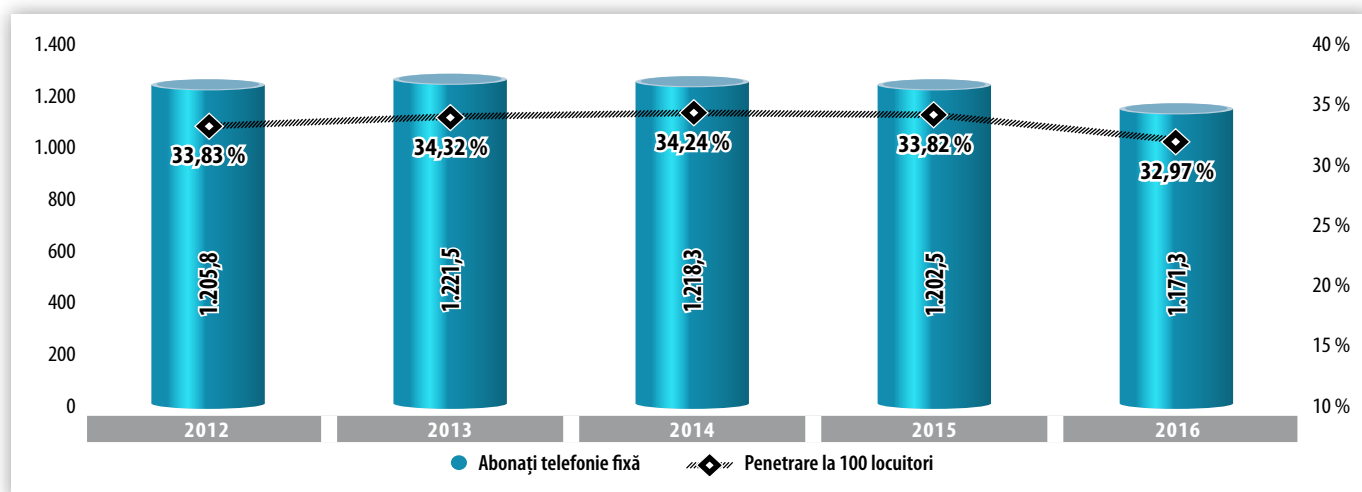

Diagrama 24 Numărul de abonați (mii) și rata de penetrare a serviciilor de telefonie fixă (%)

Sursa: ANRCETI

⁶ În calcul au fost luate liniile telefonice fixe de abonat, iar în cazul serviciilor prestate în baza tehnologiei VoIP – numerele de telefon alocate utilizatorilor finali.

La finalul anului 2016, 89 la sută din abonații la serviciile de telefonie fixă erau persoane fizice și 11% - persoane juridice. Mai bine de jumătate din numărul total de abonați - 641,6 mii (54,8%) - erau domiciliați în localități urbane, iar 529,6 mii (45,2%) - în localități rurale.

3.3 Evoluția traficului de voce

În perioada de raport, volumul total al traficului de voce în rețelele de telefonie fixă s-a micșorat, față de 2015, cu 12,7% și a constituit 1 mld. 824 mil. minute. Această scădere a fost cauzată de diminuarea tuturor tipurilor de trafic. Traficul inițiat peste hotarele țării și terminat în rețelele fixe din R. Moldova a scăzut cu 41,1%, traficul

către alte rețele fixe - cu 37,4%, traficul către rețelele internaționale - cu 25,4%, traficul către rețelele mobile - cu 10,3% și traficul de interconectare - cu 11,4%. Din totalul apelurilor de ieșire, 54% au fost direcționate către rețele mobile, 31,4% - către alte rețele fixe și 14,6% - către destinații internaționale.

În urma diminuării semnificative a traficului de voce în rețelele de telefonie fixă media lunară a traficului efectuat prin intermediul unei linii de acces (indicatorul MoU) a scăzut, față de anul 2015, cu 27 de minute (11,5%) și a constituit 198 minute (3 ore și 18 minute), iar durata medie a unui apel a fost de 2,3 minute (Diagrama 25).

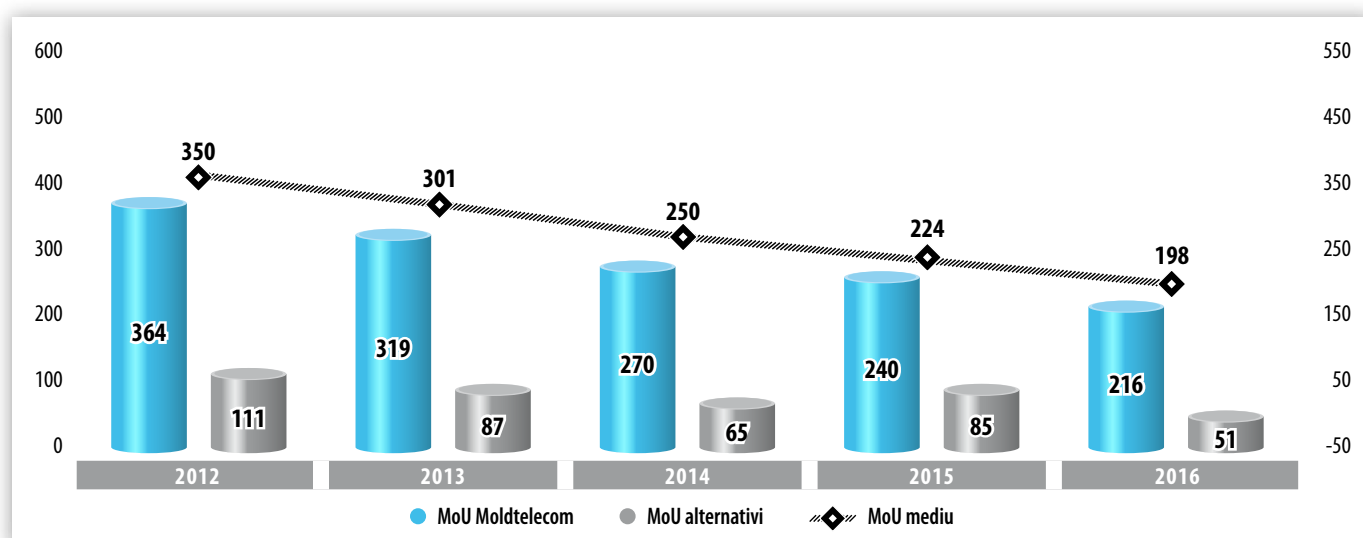

Diagrama 25 Evoluția indicatorului MoU (minute)

Sursa: ANRCETI

4 Servicii de acces la Internet fix și mobil

În anul 2016, serviciile de acces la Internet fix și la Internet mobil au continuat să fie, ca și în anii precedenți, cele mai dinamice piețe în sectorul comunicațiilor electronice. Principalii indicatori ai acestor piețe (numărul de utilizatori, traficul de date, volumul de vânzări) au crescut în mod semnificativ. Trendul ascendent al piețelor respective a fost stimulat de creșterea cererii pentru serviciile de acces la Internet, dezvoltarea infrastructurii de acces la rețeaua globală în baza tehnologiilor 3G, 4G și a celor de fibră optică, de intensificarea concurenței între furnizori.

Dezvoltarea infrastructurii de acces la Internet, creșterea numărului de utilizatori care accesează Internet-ul de la felurite dispozitive (calculator, laptop, smartphone, tabletă etc.) și a vitezelor de acces la Internet, a condus la

sporirea capacității canalelor de acces la Internet din R. Moldova cu 4,6%: de la 326 Gbps, în anul 2015, la 341 Gbps, în anul 2016.

4.1 Evoluția veniturilor pe piețele serviciilor de acces la Internet fix și mobil

Conform datelor raportate de furnizorii activi de servicii de acces la Internet fix și de servicii de acces la Internet mobil, volumul total al vânzărilor pe cele două segmente ale pieței a crescut, față de anul 2015, cu 12% și a depășit pragul de 1,8 mld. lei, ceea ce constituie circa 27% din valoarea totală a pieței de comunicații electronice. Cel mai avansat ritm de creștere a veniturilor - de 36 % - a fost înregistrat pe piața serviciilor de acces la Internet mobil prin telefon (venituri acces Internet mobil utilizatori voce).

Tabelul nr. 2 Veniturile din serviciile de acces la Internet fix și mobil (mil. lei)

Indicatori	2012	2013	2014	2015	2016
Acces la Internet fix	647,3	794,9	939,8	1.050,4	1.105,2
Acces la Internet mobil:	381,5	407,9	482,1	579,1	713,2
<i>inclusiv venituri acces Internet utilizatori voce</i>	118,1	173,1	224,5	304,4	412,9
<i>inclusiv venituri acces dedicat la Internet</i>	255,1	226,1	244,7	258,9	278,7
Total venituri acces la Internet fix și mobil	1.028,7	1.202,8	1.422,0	1.629,6	1.818,4
Pondere acces la Internet fix (%)	62,9%	66,1%	66,1%	64,5%	60,8%
Pondere acces la Internet mobil (%)	37,1%	33,9%	33,9%	35,5%	39,2%

Sursa: **ANRCETI**

4.1.1 Dinamica veniturilor pe piața serviciilor de acces la Internet fix

Conform datelor raportate de 83 de furnizori activi ai serviciilor de acces la Internet fix, volumul total al vânzărilor pe această piață a sporit, față de 2015, cu 5,2% și a însumat 1 mld. 105,23 mil. lei. Cele mai mari volume de vânzări ale acestor servicii au fost înregistrate de S.A. „Moldtelecom” și „Sun Communications” S.R.L.

Vânzările S.A. „Moldtelecom” au crescut cu 44,3 mil. lei (+6,6%) și au însumat peste 714,14 mil. lei și ale „Sun Communications” S.R.L. cu 9,7 mil. lei (+20%) și au ajuns la 58,38 mil. lei. În același timp, vânzările realizate de „Starnet Soluții” S.R.L. au scăzut cu 13,4 mil. lei (- 5,7%) și au totalizat 223,39 mil. lei. Volumul cumulativ al vânzărilor efectuate de ceilalți 80 de furnizori ai serviciilor respective a sporit cu 14,1 mil. lei și a însumat 109,32 mil. lei (Diagrama 26).

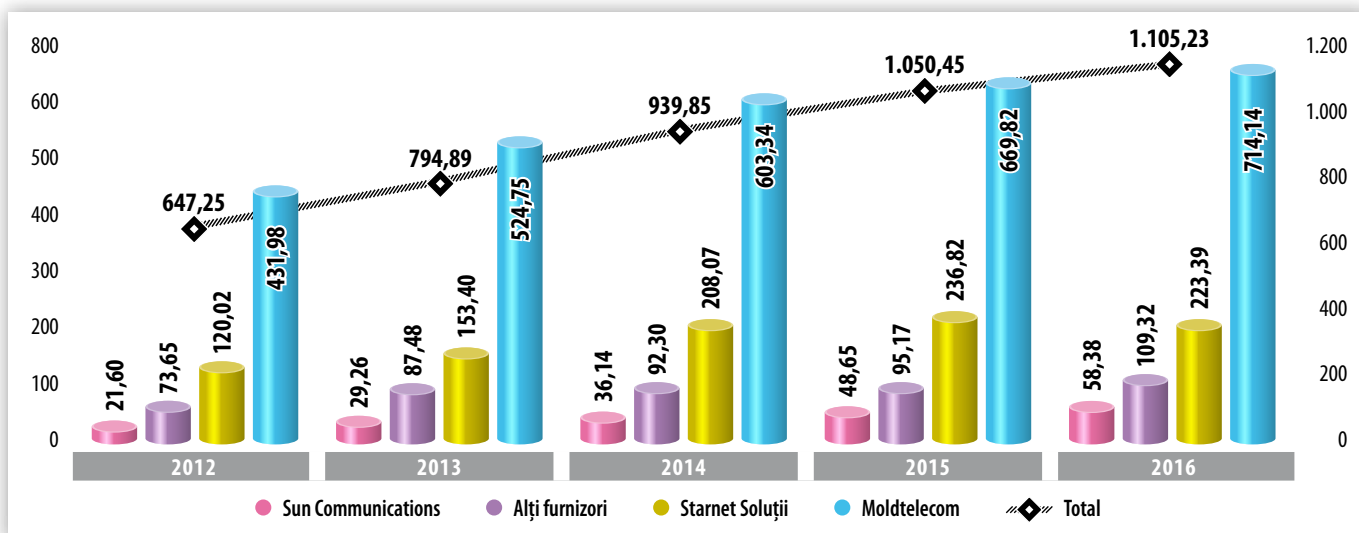

Diagrama 26 Evoluția veniturilor înregistrate pe piața serviciilor de acces la Internet fix (mil. lei)

Sursa: ANRCETI

În ultimii cinci ani, cotele de piață ale furnizorilor de pe piața serviciilor de acces la Internet fix, în funcție de venituri, nu au suferit schimbări semnificative. În perioada respectivă, cota de piață a S.A. „Moldtelecom” a rămas practic neschimbată (2/3 din piață), iar cotele de piață

ale „Starnet Soluții” S.R.L. și „Sun Communications” S.R.L. au crescut cu 1,7 p. p. și, respectiv, cu 2 p. p. și au alcătuit 20,2% și, respectiv, 5,3%. În același timp, cota cumulativă a celorlalți furnizori a scăzut cu 1,5 p. p. și a însumat 9,9% (Diagrama 27).

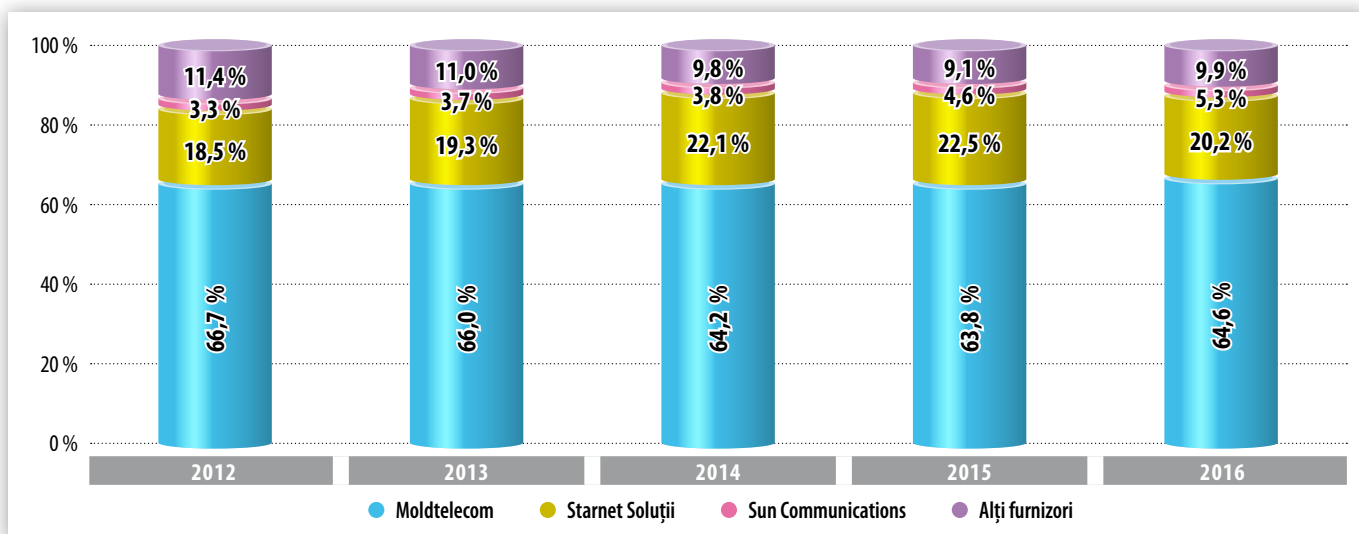

Diagrama 27 Cotele de piață ale furnizorilor serviciilor de acces la Internet fix, în funcție de venituri

Sursa: ANRCETI

Urmare a creșterii veniturilor din vânzarea serviciilor de acces la Internet fix venitul mediu lunar per abonat (ARPU) la serviciile respective a sporit, față de 2015, cu 0,7% și a

alcătuit 169,4 lei (Diagrama 28). Venitul mediu lunar per abonat - persoană fizică a constituit 158 lei, iar venitul mediu lunar per abonat - persoană juridică - 395 lei.

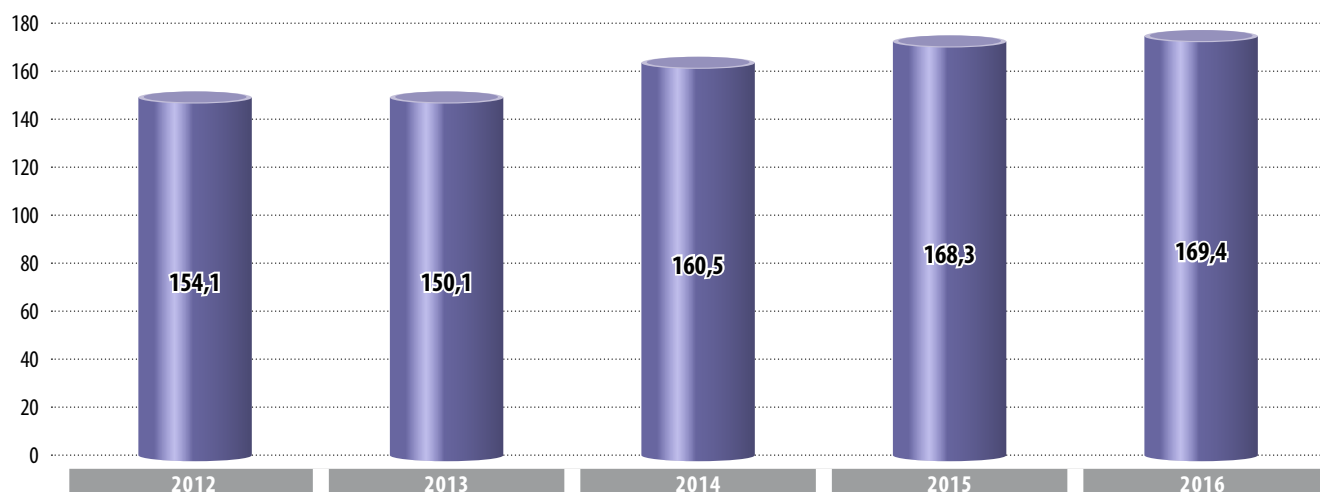

Diagrama 28 Evoluția venitului mediu lunar per abonat la serviciile de acces la Internet fix - ARPU (lei)

Sursa: ANRCETI

4.1.2 Dinamica veniturilor pe piața serviciilor de acces la Internet mobil

În anul 2016, volumul total al veniturilor obținute de cei trei furnizori de comunicații mobile (S.A. „Orange Moldova”, S.A. „Moldcell” și S.A. „Moldtelecom” (Unite) din vânzarea serviciilor de acces la Internet mobil în bandă largă (prin rețelele 3G, 4G și prin modemuri/

carduri/USB - acces dedicat) a crescut, față de 2015, cu 23,14% și a însumat 713,2 mil. lei. Veniturile S.A. „Moldcell” din vânzarea acestor servicii au sporit cu 37,2% și au alcătuit circa 195,5 mil. lei, ale S.A. „Orange Moldova” – cu 23,1% și au ajuns la 419,8 mil. lei și cele ale S.A. „Moldtelecom” - cu 3,9% și au totalizat 97,9 mil. lei (Diagrama 29).

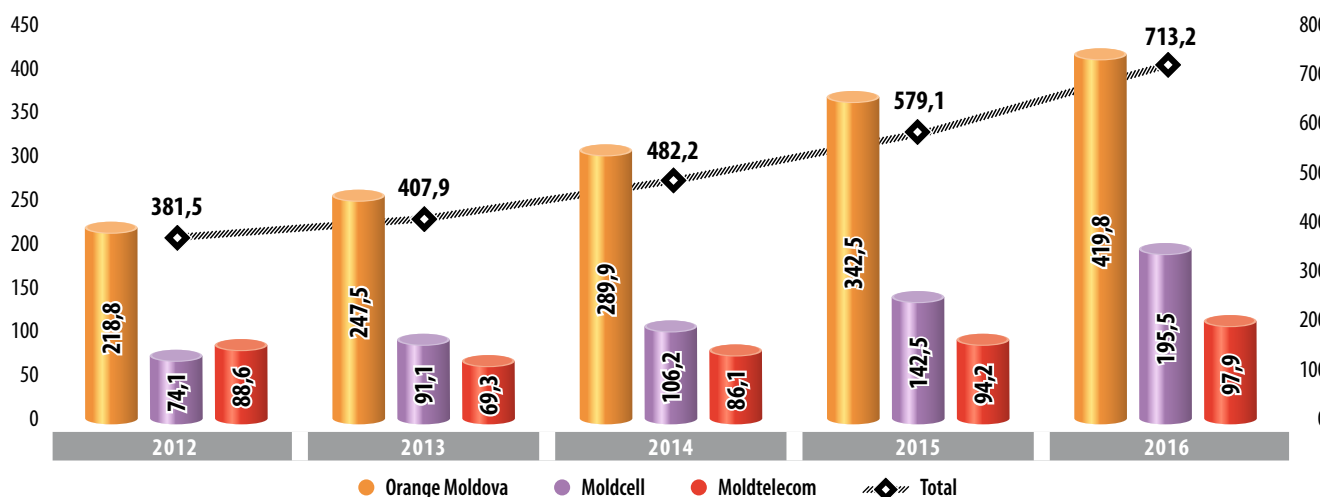

Diagrama 29 Evoluția vânzărilor pe piața serviciilor de acces la Internet mobil în bandă largă (mil. lei)

Sursa: ANRCETI

În anul 2016, cotele de piață deținute de furnizorii de servicii de acces la Internet mobil, în funcție de cifra de afaceri, au suportat schimbări nesemnificative. Cotele de piață deținute de S.A. „Moldtelecom” și S.A. „Orange

Moldova” s-au micșorat, față de anul 2015, cu 2,8 p. p. și, respectiv, cu 0,2 p. p. și au alcătuit 13,7% și, respectiv, 58,9%, iar cota de piață a S.A. „Moldcell” a crescut cu 2,6 p. p. și a însumat 27,4% (Diagrama 30).

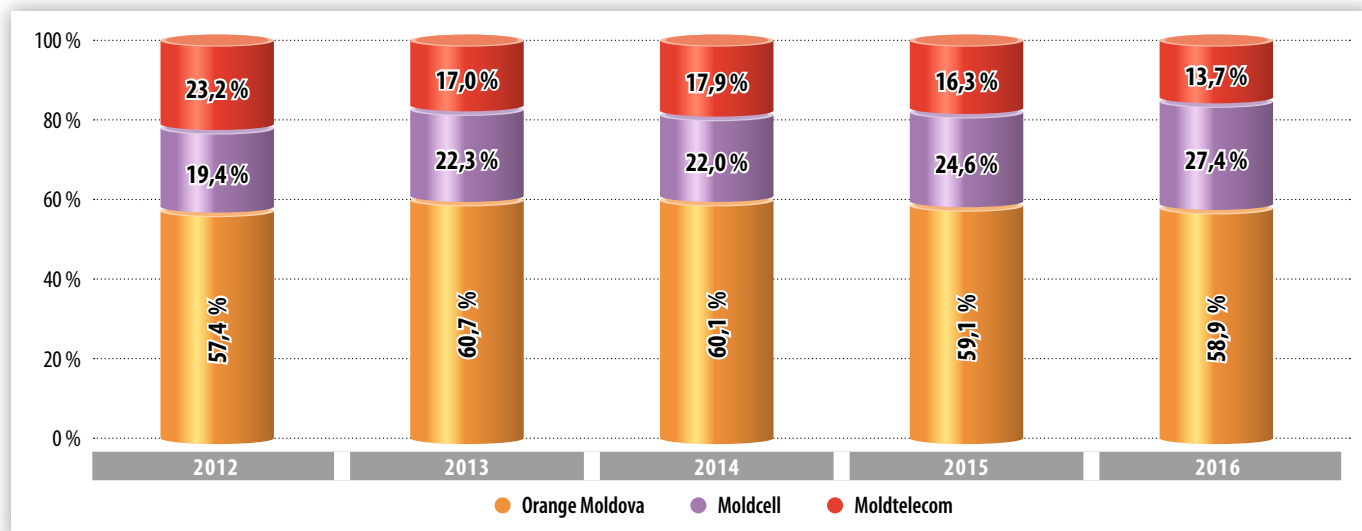

Diagrama 30 Cotele de piață ale furnizorilor serviciilor de acces la Internet mobil, în funcție de venituri

Sursa: ANRCETI

Cu referință la veniturile obținute de cei trei furnizori de comunicații mobile din vânzarea serviciilor de acces dedicat la Internet mobil, datele statistice arată că volumul total al acestor venituri a crescut, față de 2015, cu circa

7,6% și a însumat 278,7 mil. lei. S.A. „Orange Moldova” a înregistrat un volum de vânzări ale acestor servicii în valoare de 125,3 mil. lei, S.A. „Moldcell” – de 64,2 mil. lei și S.A. „Moldtelecom” – de 89,2 mil. lei (Diagrama 31).

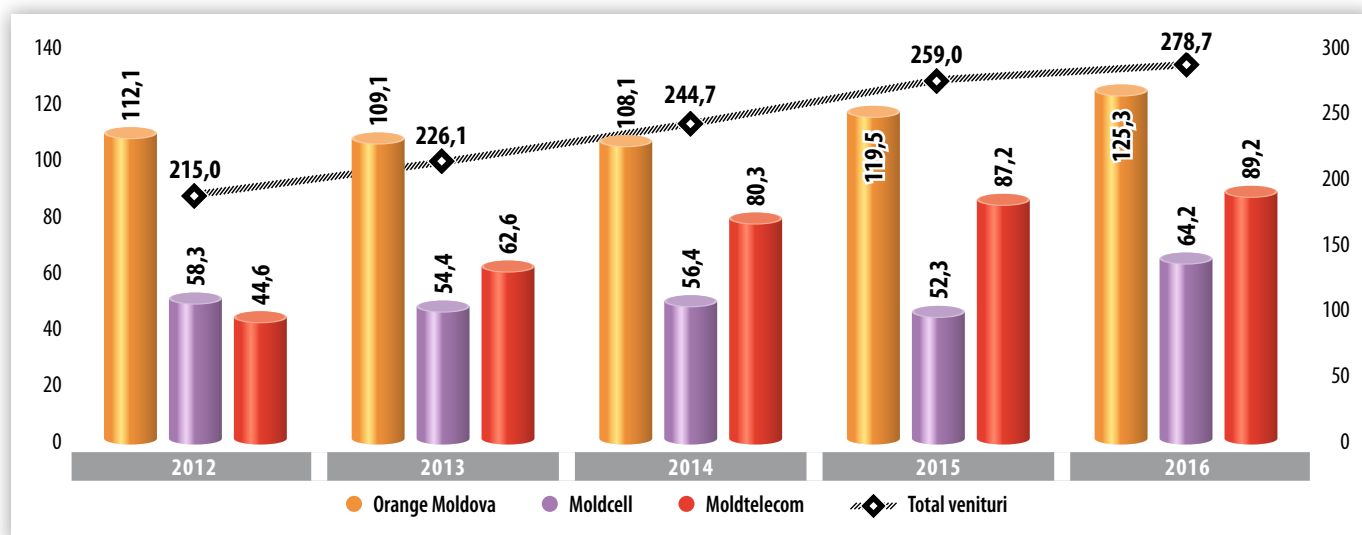

Diagrama 31 Evoluția vânzărilor pe piața serviciilor de acces dedicat la Internet mobil (mil. lei)

Sursa: ANRCETI

În ultimii cinci ani cotele de piață ale celor trei furnizori ai serviciilor de acces dedicat la Internet mobil, în funcție de venituri, au evoluat în mod diferit. În acest răstimp, cota de piață a S.A. „Orange Moldova” s-a micșorat cu 7,1

p. p. și a alcătuit, la finalul anului 2016, 45%, iar cota S.A. „Moldcell” s-a diminuat cu 4,1% p. p. și a constituit 23%. Totodată, cota de piață a S.A. „Moldtelecom” a crescut cu 11,2 p. p. și a ajuns la 32% (Diagrama 32).

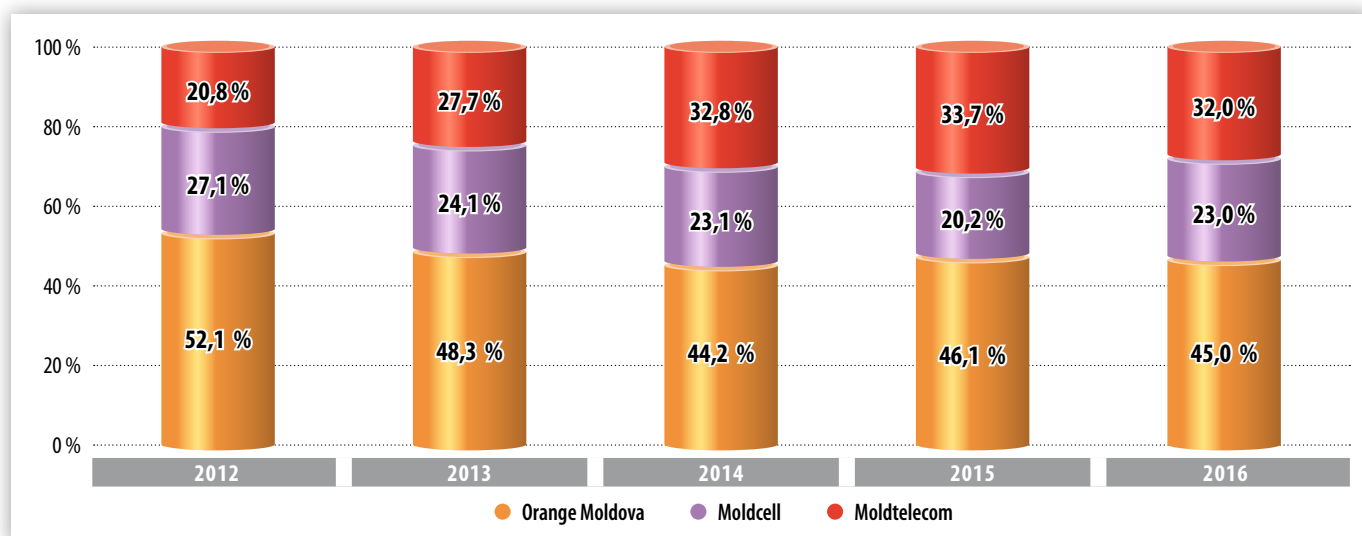

Diagrama 32 Cotele de piață ale furnizorilor serviciilor de acces dedicat la Internet mobil, în funcție de venituri

Sursa: ANRCETI

Urmare a creșterii volumului total de vânzări ale serviciilor de acces dedicat la Internet mobil venitul mediu lunar per abonat (ARPU) la serviciile respective s-a majorat, față de anul 2015, cu 3,3% și a însumat 77,1 lei. Cel

mai mare ARPU a fost înregistrat de către S.A. „Orange Moldova” – de 91,8 lei. S.A. „Moldtelecom” a avut un ARPU în valoare de 84 lei, iar S.A. „Moldcell” - de 54,1 lei (Diagrama 33).

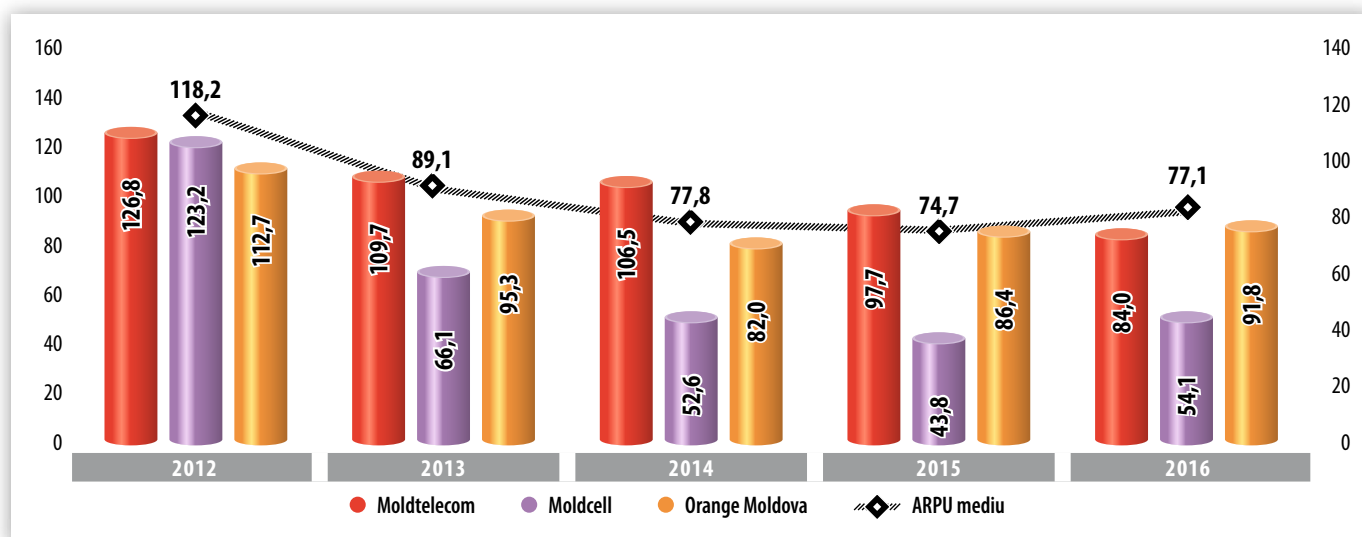

Diagrama 33 Venitul mediu lunar per abonat (ARPU) la serviciile de acces dedicat la Internet mobil (lei)

Sursa: ANRCETI

4.2 Abonați și rata de penetrare a serviciilor de acces la Internet fix și mobil

În anul 2016, numărul abonaților la serviciile de acces la Internet fix a crescut, față de anul 2015, cu 4,3% și a însumat 557,4 mii, iar numărul utilizatorilor serviciilor de acces la Internet mobil (prin rețele 2G, 3G, 4G și prin mo-

demuri/carduri/USB – acces dedicat) a sporit cu 9% și a depășit cifra de 1 mil. 919 mii. Potrivit datelor statistice prezentate de furnizori, timp de un an numărul utilizatorilor serviciilor de acces la Internet mobil a sporit cu 158,2 mii, iar numărul abonaților la serviciile de acces la Internet fix - cu 23 mii.

Tabelul nr. 3 Evoluția numărului de utilizatori ai serviciilor de acces la Internet fix și mobil (mii)

Indicatori	2012	2013	2014	2015	2016	Schimbare 2016-2015
1. Acces la Internet fix	417,2	467,0	509,2	534,4	557,4	4,3%
2. Acces la Internet mobil:	1.536,1	1.632,2	1.688,4	1.761,1	1.919,4	9,0%
2.1 inclusiv utilizatori de Internet mobil în bandă largă (3G, 4G), utilizatori voce	685,4	778,7	936,6	1.157,5	1.589,7	37,3%
2.2 inclusiv abonați la serviciile de acces dedicat la Internet mobil	178,4	244,6	279,5	298,4	303,9	1,8%
1. Penetrare acces Internet fix	11,7%	13,1%	14,3%	15,0%	15,7%	+ 0,7 p.p.
2. Penetrare acces Internet mobil	43,1%	45,9%	47,4%	49,5%	54,0%	+4,4 p.p.
2.1 inclusiv penetrare acces Internet mobil în bandă largă	24,3%	28,6%	34,2%	40,9%	53,2%	+12,3 p.p.
2.2 inclusiv penetrare acces dedicat la Internet mobil	5,0%	6,9%	7,9%	8,4%	8,5%	+0,2 p.p.

Sursa: ANRCETI

Aceleași date statistice arată că timp de un an numărul utilizatorilor care au accesat Internetul mobil în bandă largă (3G, 4G și acces dedicat) a crescut cu 30,1% și a atins valoarea de 1 mil. 893,6 mii, iar numărul abonaților la serviciile de acces la Internet fix în bandă largă a sporit

cu 4,3% și a depășit cifra de 557,4 mii. Creșterea rapidă a numărului de utilizatori atestată pe segmentul serviciilor de acces la Internet mobil în bandă largă confirmă faptul că tot mai mulți consumatori preferă Internetul mobil de mare viteză (Diagrama 34).

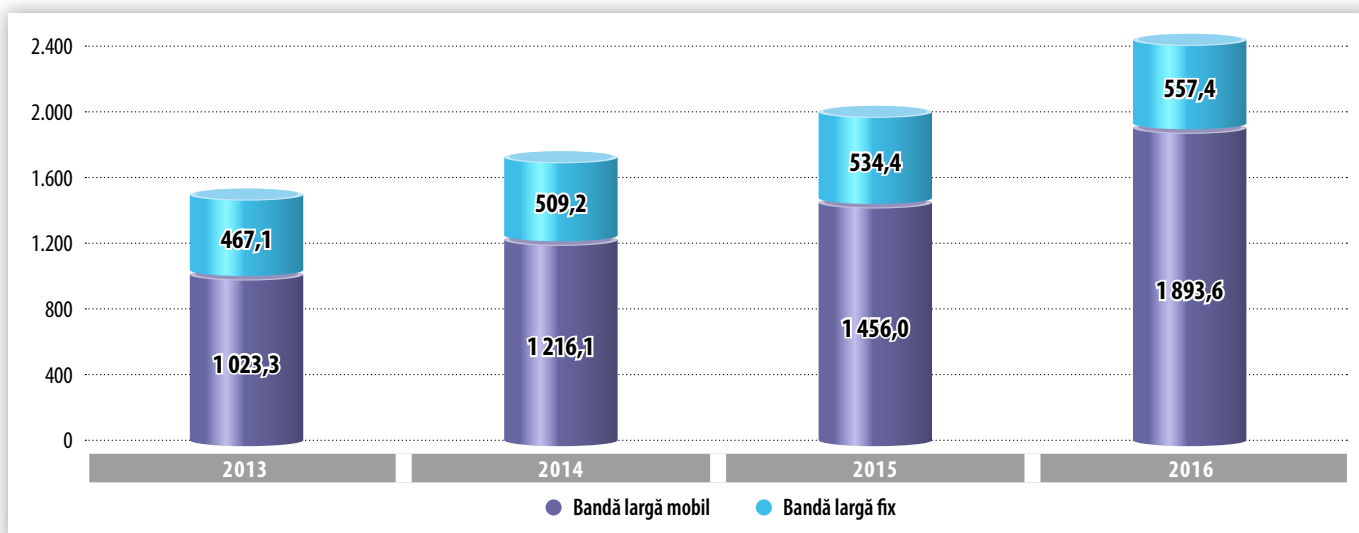

Diagrama 34 Evoluția numărului de utilizatori ai serviciilor de acces la Internet fix și mobil în bandă largă (mii)

Sursa: ANRCETI

În anul 2016, volumul total al traficului generat de utilizatorii de Internet mobil în bandă largă a crescut, față de anul 2015, cu 16,5% și a însumat peste 45,5 mil. GB. Din acest volum de trafic circa 10,25 mil. GB a fost generat de utilizatorii de Internet mobil prin intermediul telefoanelor inteligente și 35,25 mil. GB - de cei care au folosit

accesul dedicat la Internet. Un utilizator care a accesat Internetul mobil de la telefonul inteligent a generat în medie un trafic lunar de circa 560 MB, cu 56% mai mult decât în anul 2015, iar un utilizator de Internet mobil dedicat - un trafic lunar de 9,8 GB, în creștere cu 4,6% față de anul 2015.

Cu referire la utilizatorii serviciilor de acces dedicat la Internet mobil, datele statistice arată că în anul 2016 numărul acestora a crescut, față de 2015, cu 1,8% și a atins

cifra de 303,9 mii, iar rata de penetrare a acestor servicii la 100 de locuitori a sporit cu 0,1 p. p. și a constituit 8,5% (Diagrama 35).

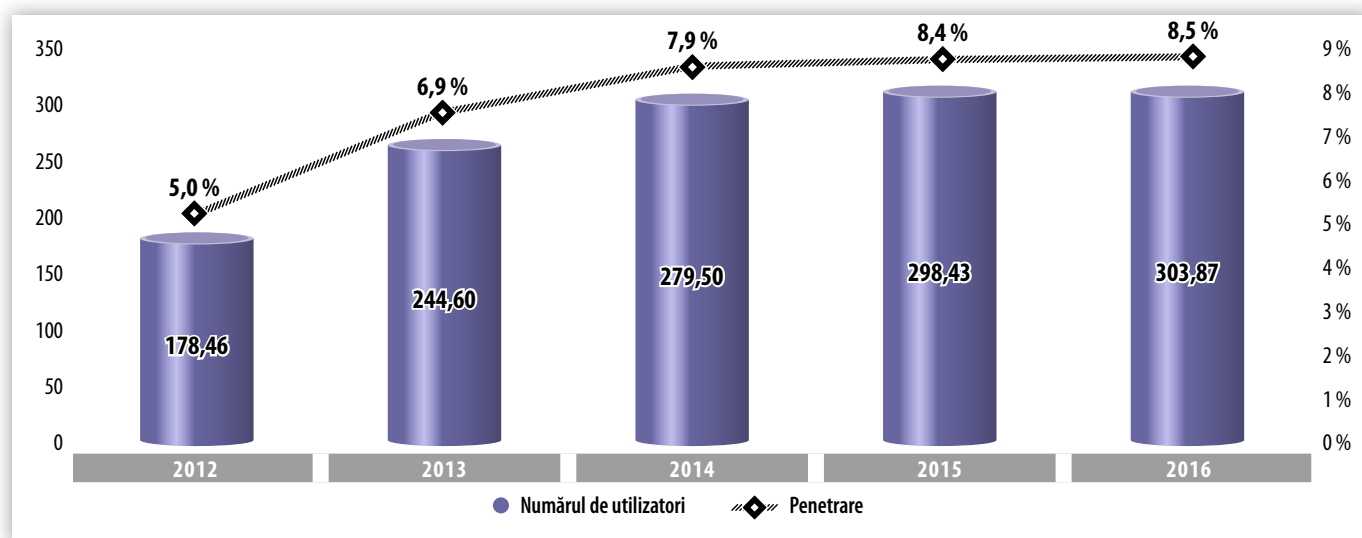

Diagrama 35 Evoluția numărului de utilizatori (mii) și a ratei de penetrare a serviciilor de acces dedicat la Internet mobil (%)

Sursa: ANRCETI

Urmare a creșterii numărului de utilizatori, rata de penetrare a serviciilor de acces la Internet mobil, raportată la 100 de locuitori, a sporit cu 4,4 p. p. și a depășit cifra de 54%, rata serviciilor de acces la Internet mobil în bandă largă – cu 6,5 p. p. și a ajuns la 53,3%, iar

rata serviciilor de acces dedicat la Internet mobil s-a majorat cu 0,1 p. p. și a alcătuit 8,5%. În același timp, rata de penetrare a serviciilor de acces la Internet la puncte fixe a crescut cu 0,7 p. p. și a constituit 15,7% (Diagrama 36).

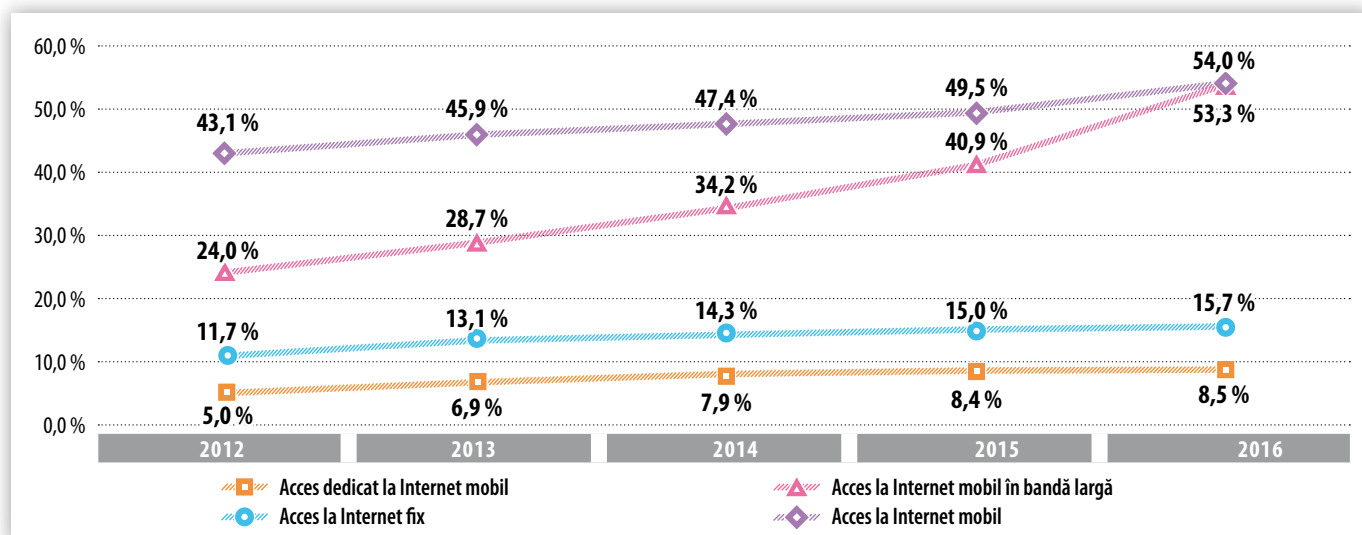

Diagrama 36 Evoluția ratelor de penetrare a serviciilor de acces la Internet mobil și la Internet fix

Sursa: ANRCETI

4.2.1 Tehnologii de acces la Internet fix și viteze de transfer al datelor

Potrivit datelor prezentate de furnizorii serviciilor de acces la Internet fix, creșterea numărului total de abonați la aceste servicii a fost înregistrată exclusiv datorită majorării numărului de utilizatori conectați la rețea prin fibră optică (FTTx - *Fiber to the premises*). Numărul

acestora a sporit timp de un an cu circa 25,9 mii (+9%) și a depășit cifra de 315,1 mii. În același timp, numărul abonaților conectați la rețea în baza tehnologiilor xDSL (*Digital Subscriber Line*) a scăzut cu peste 2 mii (-1%) și a totalizat circa 201,5 mii, iar al celor conectați prin cablu coaxial s-a diminuat cu 2,2% și a însumat peste 38,5 mii (Diagrama 37).

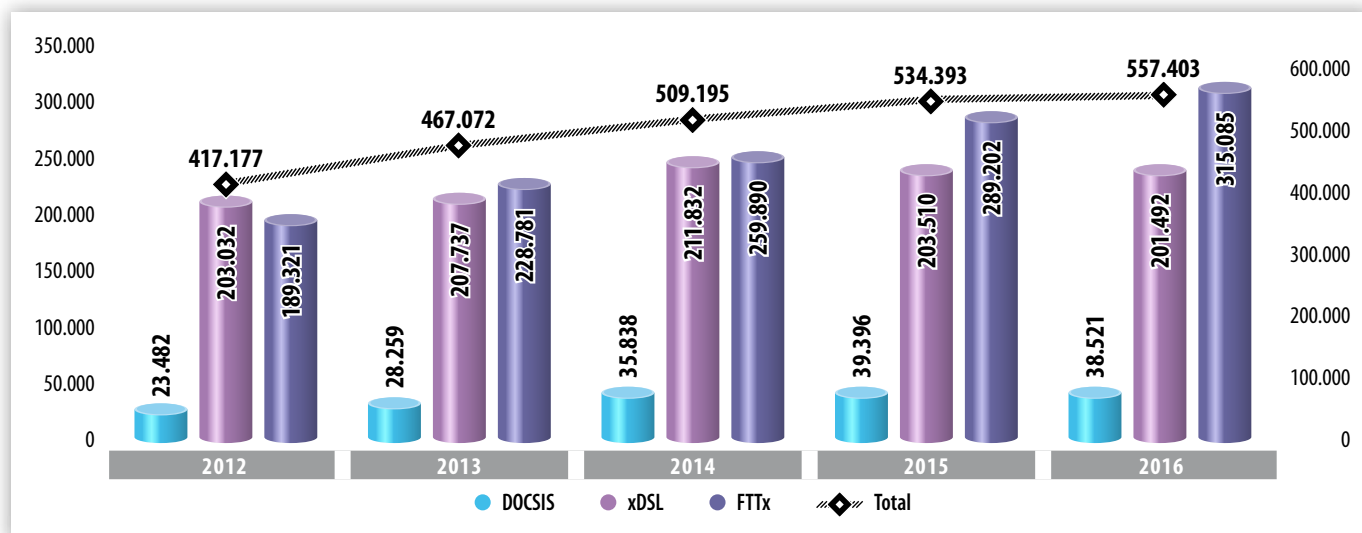

Diagrama 37 Evoluția numărului de abonați la serviciile de acces la Internet fix, în funcție de tehnologia utilizată

Sursa: ANRCETI

În anul de referință, ponderea conexiunilor la Internet fix în baza tehnologiilor FTTx a crescut, față de anul 2015, cu 2,4 p.p. și a constituit 56,5%. Totodată, ponderea conexi-

unilor în baza tehnologiilor xDSL a scăzut cu 2 p. p. și a alcătuit 36,1%, iar cea a conexiunilor prin cablu coaxial – cu 0,5 p. p. și a însumat 6,9% (Diagrama 38).

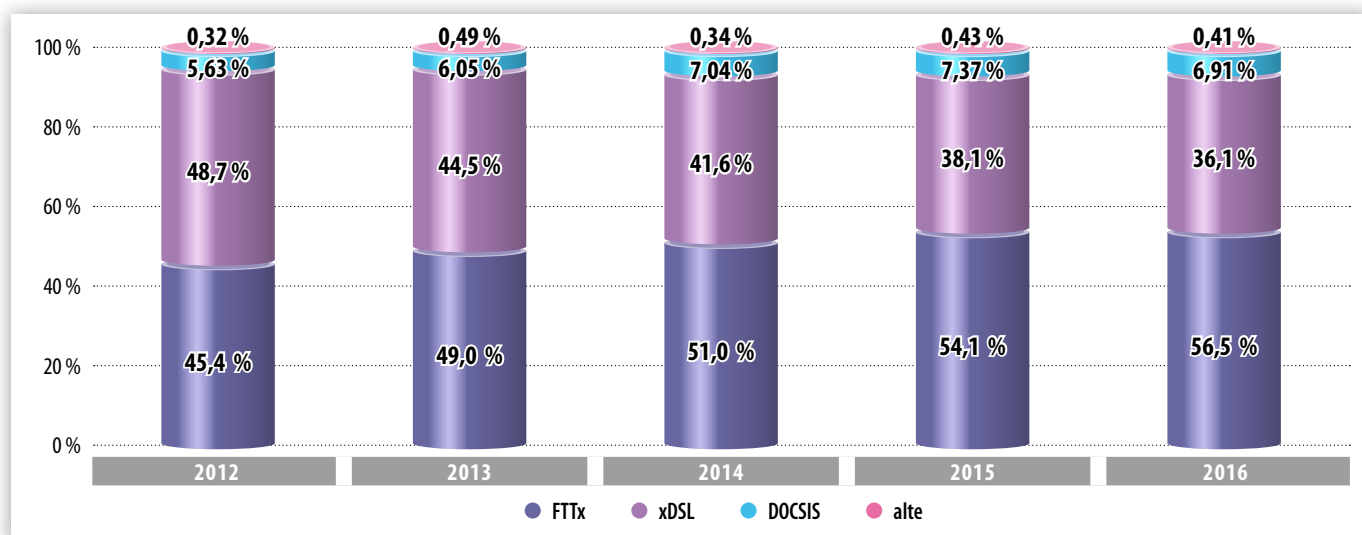

Diagrama 38 Ponderea conexiunilor la Internet fix, în funcție de tehnologiile de acces

Sursa: ANRCETI

Analiza conexiunilor la Internet fix în funcție de vitezele de transfer al datelor, contractate de abonați, arată că în anul 2016 cea mai importantă creștere a fost înregistrată pe segmentul conexiunilor care permit viteze cuprinse între 30 Mbps și 100 Mbps. Numărul abonaților care beneficiază de acest tip de conexiuni a crescut, față de anul 2015, cu 11,02% și a ajuns la 266,5 mii.

Din totalul conexiunilor la Internet fix, 49% sunt conexiuni care permit viteze între 30 Mbps și 100 Mbps, 35% - conexiuni cu viteze cuprinse între 10 Mbps și 30 Mbps, 6% - conexiuni cu viteze între 2 Mbps și 10 Mbps, 6% - conexiuni cu viteze de peste 100 Mbps, celelalte circa 4% fiind conexiuni cu viteze de până la 2 Mbps. (Diagrama 39).

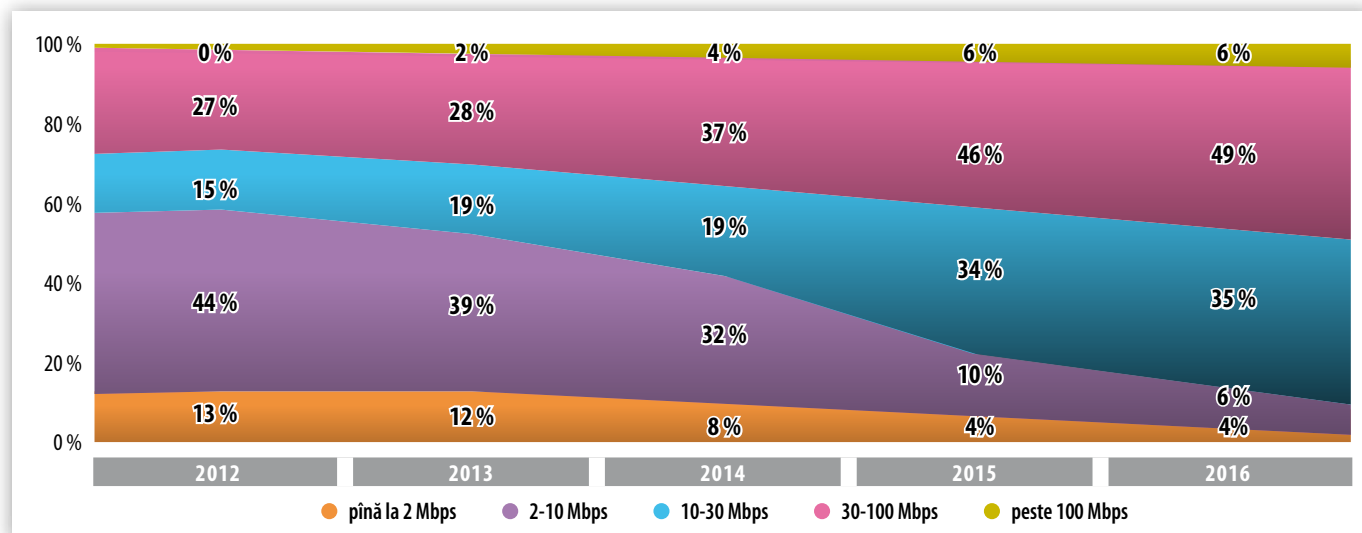

Diagrama 39 Ponderele conexiunilor la Internet fix, în funcție de viteza de transfer al datelor

Sursa: ANRCETI

În ceea ce privește mediul de reședință al abonaților la serviciile de acces la Internet fix, datele prezentate de furnizori arată că din numărul total al acestora 61,4% erau domiciliați în localități urbane și 38,6% - în localități rurale.

Ca și în anii precedenți, cea mai mare parte a abonaților la serviciile de acces la Internet fix – 40,4 la sută – este

concentrată în mun. Chișinău. La finalul anului 2016, rata de penetrare a serviciilor de acces la Internet fix în mun. Chișinău, raportată la 100 de gospodării casnice, a fost de 80%. În majoritatea unităților administrativ - teritoriale a republicii acest indicator a variat între 23 și 50%. Alte informații despre dezvoltarea teritorială a serviciilor de acces la Internet fix se regăsesc în Anexa prezentului Raport.

5 Difuzarea și retransmisia programelor audiovizuale

5.1 Dinamica pieței

Datele statistice prezentate de către furnizorii autorizați de rețele și servicii publice de comunicații electronice arată că în anul 2016 volumul total al vânzărilor pe piața serviciilor de difuzare și retransmisie a programelor audiovizuale a înregistrat o scădere mai semnificativă decât în anul 2015. Acest indicator s-a micșorat, față de anul 2015, cu 18,9% și a însumat circa 297,8 mil. lei. Vânzările

realizate pe piața serviciilor de televiziune (TV) și radio prin eter au scăzut cu 30,5% și au totalizat 146 mil. lei, ceea ce constituie 49% din valoarea pieței serviciilor de difuzare și retransmisie a programelor audiovizuale, iar cele de pe piața serviciilor TV contra plată (TV prin cablu și IP TV) s-au micșorat cu 3,2% și au constituit 151,8 mil. lei sau 51% din valoarea pieței respective (Diagrama 40).

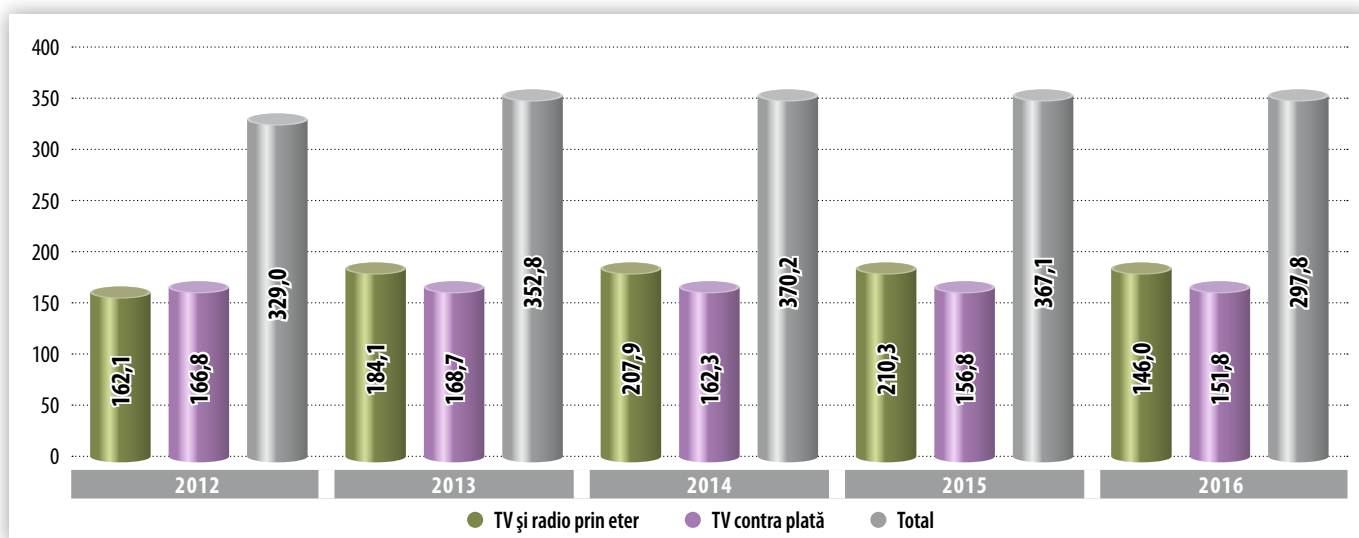

Diagrama 40 Evoluția volumelor de vânzări pe piața serviciilor de difuzare și retransmisie a programelor audiovizuale (mil. lei)

Sursa: ANRCETI

Potrivit datelor statistice prezentate de 108 furnizori activi de servicii TV contra plată, scăderea volumului total al veniturilor obținute din vânzarea acestor servicii a fost cauzată de diminuarea numărului de abonați și a volumului de vânzări ale serviciilor TV contra plată furnizate prin rețele de cablu. Vânzările serviciilor TV prin rețele de cablu au scăzut, față de 2015, cu 10,6 mil. lei (-10,8%) și

au alcătuit circa 88 mil. lei. În același timp, vânzările serviciilor IP TV au sporit, față de anul 2015, cu 5,6 mil. lei (+9,7%) și au depășit cifra de 63,7 mil. lei. Urmare a acestei evoluții venitul mediu lunar per abonat (ARPU) al serviciilor TV contra plată s-a micșorat cu 2,5% și a însumat 46,39 lei. (Diagrama 41).

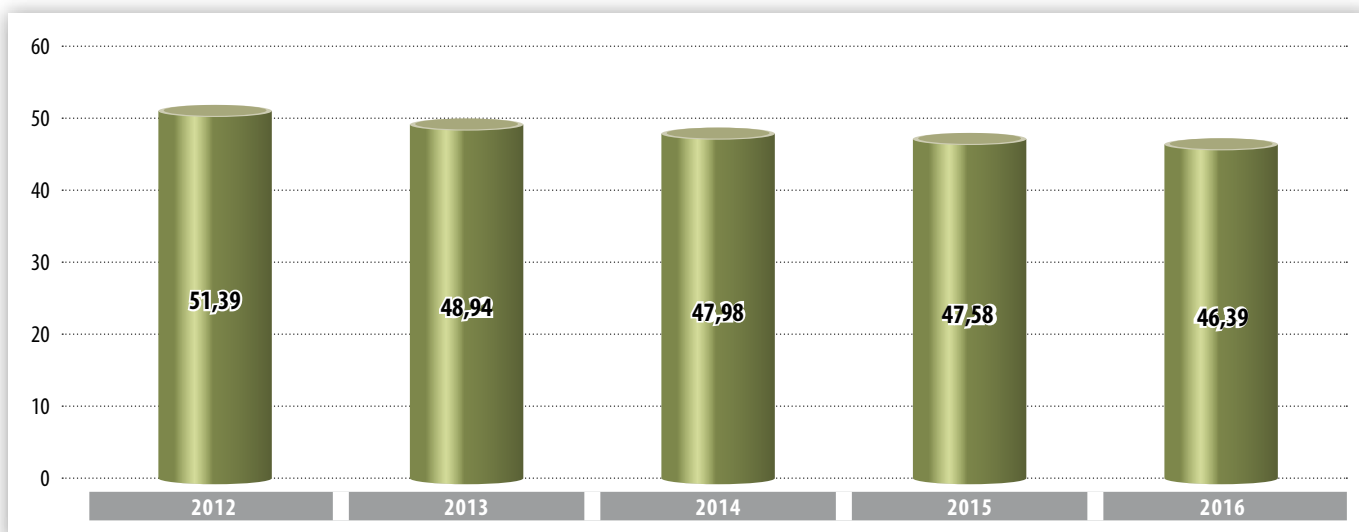

Diagrama 41 Evoluția venitului mediu lunar per abonat la serviciile TV contra plată - ARPU (lei)

Sursa: ANRCETI

În anul de referință, cotele de piață ale furnizorilor de servicii TV contra plată, în funcție de venituri, au suportat schimbări ușoare. Cotele de piață deținute de „TV-BOX” S.R.L. și S.A. „Moldtelecom” au crescut, față de anul 2015, cu 3 p. p. și, respectiv, cu 1,9 p. p. și au constituit, la finalul

anului 2016, 11,2% și, respectiv, 30,5%. În același timp, cota de piață deținută de „Sun Communications” S.R.L. a scăzut cu 1,1 p. p. și a alcătuit 26,6%, iar cota cumulativă a celorlalți 105 furnizori s-a micșorat cu 3,8 p. p. și a însumat 31,7%. (Diagrama 42).

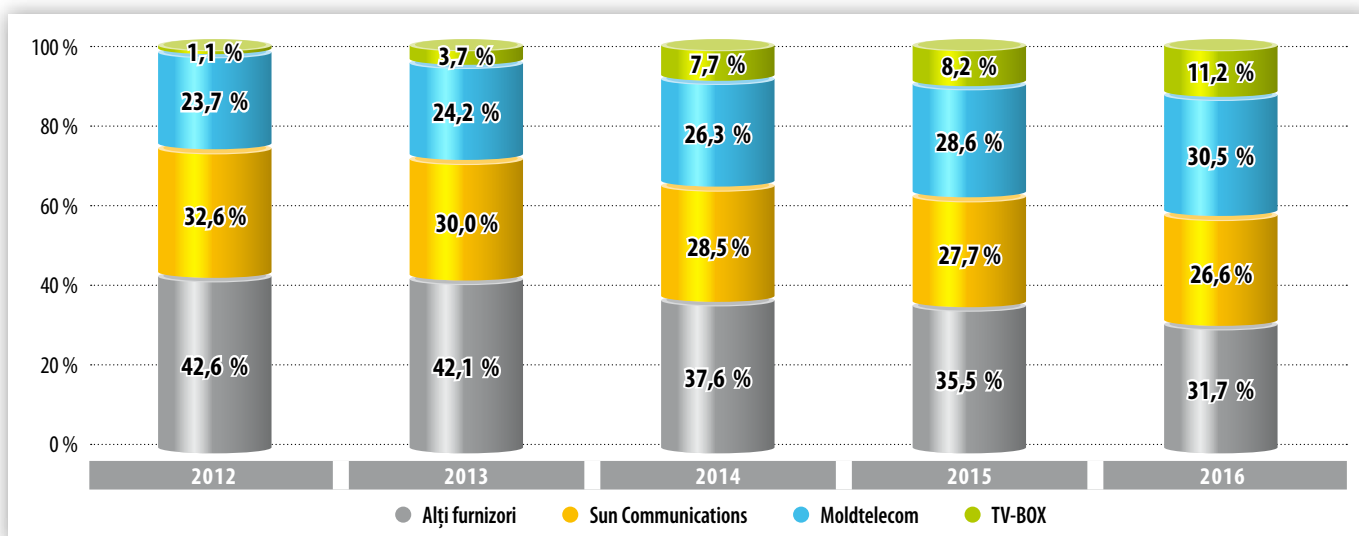

Diagrama 42 Evoluția cotelor de piață deținute de furnizorii serviciilor TV contra plată, în funcție de venituri

Sursa: ANRCETI

5.2 Abonați și rata de penetrare a serviciilor TV contra plată

În perioada de raport, numărul total de abonați la serviciile TV contra plată a scăzut cu 5,3 mii (-1,9%) și a însumat peste 269,9 mii. Această diminuare a fost determinată de micșorarea numărului de abonați la rețele TV prin cablu. Numărul acestora a scăzut, față de anul 2015, cu 14,6 mii (-7,1 %) și a totalizat, la finalul anului 2016, 191,8 mii. În

același timp, baza de abonați a operatorilor de rețele IP TV a crescut cu 9,3 mii (+13,6%) și a depășit cifra de 78 mii. Urmare a acestei evoluții, rata de penetrare a serviciilor TV contra plată, raportată la 100 de locuitori ai republicii, s-a micșorat de la 7,7%, în anul 2015, la 7,6%, în anul 2016, iar rata de penetrare a acelorași servicii raportată la 100 de gospodării casnice – de la 23,23% la 22,79% (Tabelul nr.4).

Tabelul nr. 4 Evoluția numărului de abonați și a ratei de penetrare a serviciilor TV contra plată

Indicatori	2012	2013	2014	2015	2016
Abonați TV prin rețele de cablu	227,4	224	209,2	206,5	191,8
Abonați IPTV	46,8	55,5	62,6	68,8	78,1
Abonați DTH	7,7	7,4	-	-	-
Abonați MMDS	2,8	2,9	2,1	-	-
Total abonați	284,8	289,9	274,0	275,3	269,9
Penetrare la 100 locuitori	8,00%	8,14%	7,70%	7,74%	7,60%
Penetrare la 100 gospodării casnice	24,01%	24,43%	23,11%	23,23%	22,79%

Sursa: ANRCETI

Cu referință la reședința abonaților la serviciile TV contra plată, datele statistice arată că în perioada de raport, ca și în anii precedenți, majoritatea abonaților – 79,5% - erau domiciliați în localități urbane și minoritatea (20,5%) - în localități rurale.

Potrivit acelorași date, la finalul anului 2016 ponderea abonaților la serviciile IP TV a crescut, față de anul 2015, cu 3,95 p. p. și a alcătuit 28,94%, iar ponderea abonaților la serviciile TV prin cablu a scăzut în aceeași proporție și a constituit 71,06% (Diagrama 43).

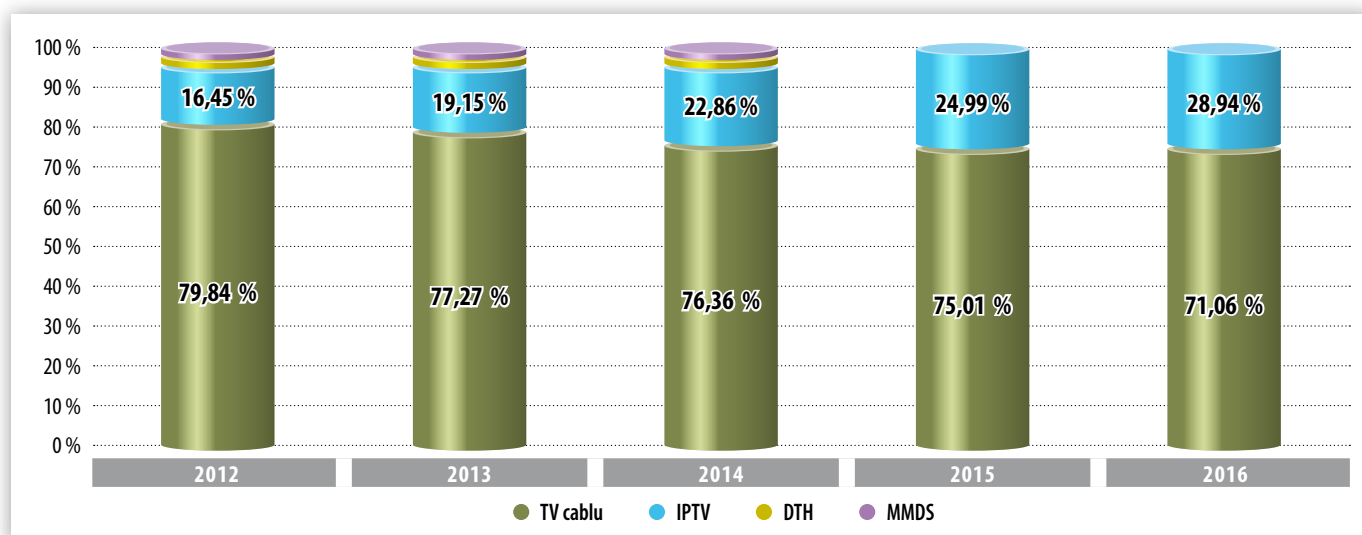

Diagrama 43 Pondere abonaților la serviciile TV contra plată, în funcție de tehnologia de recepție a programelor TV

Sursa: ANRCETI

În perioada de raport a continuat trendul de creștere a gradului de utilizare a serviciilor TV contra plată în format digital. La finalul anului 2016 numărul abonaților la serviciile respective a ajuns la 149 mii. Conform situației din 31.12. 2016, ponderea abonaților la

serviciile TV contra plată în format digital a crescut, față de anul 2015, cu 3,8 p. p. și a însumat 44,6%, iar ponderea abonaților la serviciile TV în format analogic a scăzut în aceeași proporție și a alcătuit – 55,4% (Diagrama 44).

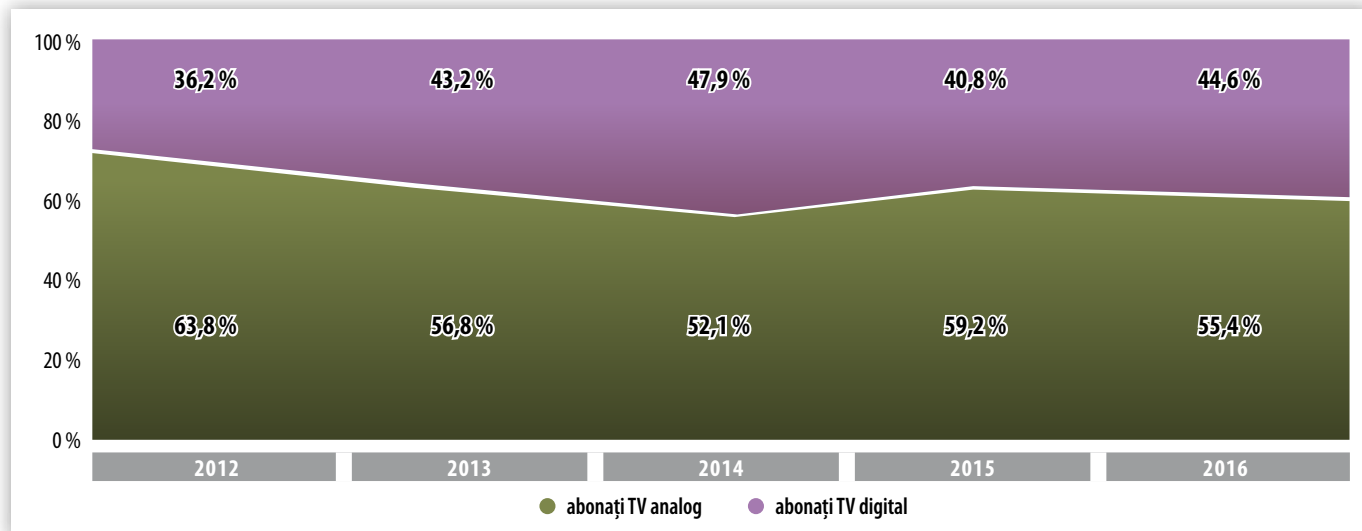

Diagrama 44 Pondere abonaților la serviciile TV contra plată, în funcție de formatul de recepție a programelor TV

Sursa: ANRCETI

De menționat că majoritatea abonaților la serviciile TV prin tehnologia IPTV și prin rețele de cablu recepționează semnalul TV în format digital. În ultimii cinci ani, ponderea abonaților care recepționează semnalul TV în

format digital în baza tehnologiei IPTV a crescut cu 7,2 p. p.: de la 45,4% la 52,6%, iar al celor care recepționează semnalul TV în același format prin rețele de cablu a sporit cu 3 p. p.: de la 44,4% la 47,4%. (Diagrama 45).

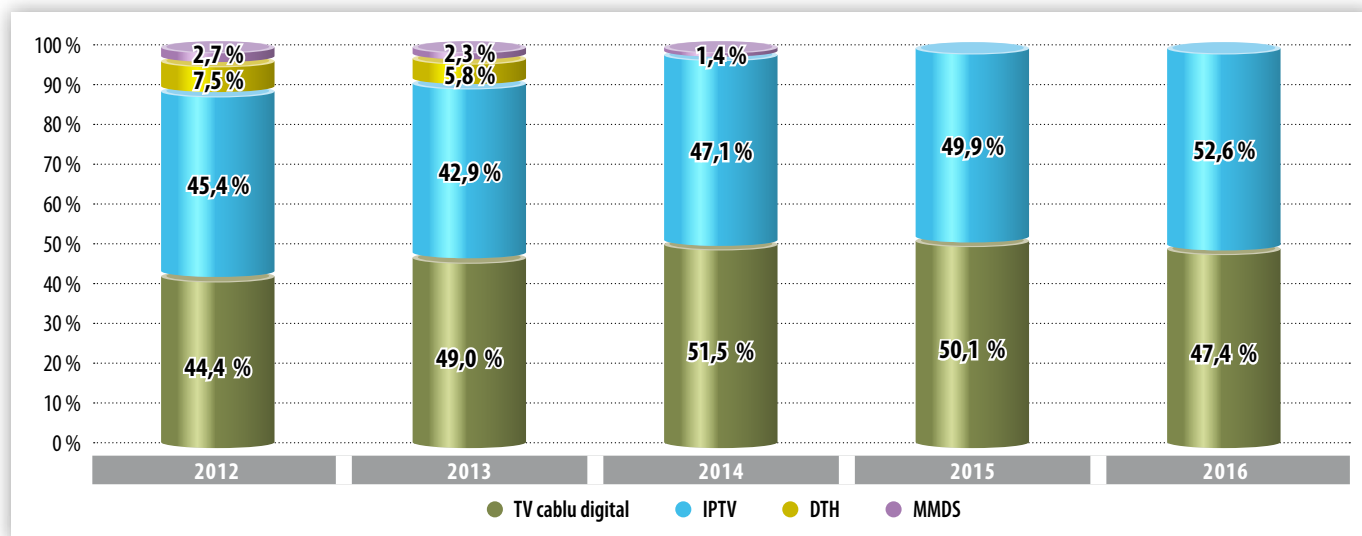

Diagrama 45 Pondere abonaților la serviciile TV digital, în funcție de tehnologia de recepție a programelor TV

Sursa: ANRCETI

Concluzii

Analiza datelor statistice privind evoluția pieței comunicațiilor electronice în anul 2016 din prezentul Raport arată că în acest răstimp pe piața respectivă s-au accentuat tendințele ce s-au prefigurat în ultimii trei - patru ani. După o perioadă de stagnare, pe piața de telefonie mobilă s-a înregistrat, pentru prima dată în ultimii cinci ani, o scădere pronunțată (de 4,4%) a volumului de vânzări, iar pe piața de telefonie fixă s-a accentuat recesiunea atestată în ultimii ani, care a condus la diminuarea volumului de vânzări pe această piață, față de anul 2015, cu 14 la sută.

Micșorarea vânzărilor pe segmentele de piață sus - menționate, precum și pe piața serviciilor de difuzare și retransmisie a programelor audiovizuale a cauzat o diminuare de circa 3% a volumului total al vânzărilor în sectorul comunicațiilor electronice, volum care s-a coborât la 6 mld. 730,6 mil. lei. Aceasta este prima scădere evidentă a valorii pieței de comunicații electronice în ultimii cinci ani.

Intrarea în declin a piețelor de telefonie fixă și de telefonie mobilă este determinată de schimbarea preferințelor de consum al consumatorilor de servicii voce de la telefonie fixă la telefonie mobilă și de la telefonie mobilă la servicii alternative de comunicare prin rețeaua Internet

care sunt mai ieftine sau se oferă gratuit (aplicații OTT: Skype, Viber, WhatsApp etc.). Specialiștii ANRCETI consideră că această tendință, care se atestă și pe piețele de telefonie din țările europene, va fi mai pronunțată în anii următori, când majoritatea consumatorilor vor utiliza serviciile de comunicații mobile prin intermediul telefoanelor inteligente (smartphone).

Pe fundalul recesiunii pe piețele de telefonie fixă și de telefonie mobilă, serviciile de acces la Internet mobil și la Internet fix au continuat să înregistreze în anul 2016 cele mai mari creșteri în sectorul comunicațiilor electronice. Astfel, volumul total al vânzărilor pe cele două segmente de piață a sporit, față de anul 2015, cu 12% și a depășit pragul de 1,8 mld. lei, ceea ce constituie circa 27% din valoarea totală a pieței de comunicații electronice. Trendul ascendent al piețelor respective este stimulat de creșterea cererii pentru serviciile de acces la Internet, intensificarea concurenței între furnizori, de dezvoltarea infrastructurii de acces la rețeaua globală în baza tehnologiilor 3G, 4G și a celor de fibră optică.

Estimările ANRCETI arată că în următorii ani piețele serviciilor de acces la Internet mobil și la Internet fix vor continua să fie cele mai dinamice piețe în sectorul comunicațiilor electronice, ele fiind principalele motoare de creștere a acestui sector.

Numărul abonaților și utilizarea tehnologiilor de acces la Internet fix în unitățile administrativ – teritoriale ale R. Moldova, conform situației din 31.12.2016

nr. de ordine	Unitatea administrativ-teritorială	Total abonați BL	Penetrarea serviciilor BL la 100 gospodării casnice	Abonați				Ponderea tehnologiilor de acces în BL				Penetrarea la 100 locuitori	Dinamica penetrării (p.p.)		Dinamica ponderii tehnologiei (p.p.)				Creșterea numărului de abonați (un.)				
				xDSL	FTTx	cablu coaxial	alte tehnologii	xDSL	FTTx	cablu coaxial	alte tehnologii		xDSL	FTTx	xDSL	FTTx	cablu coaxial	alte tehnologii	xDSL	FTTx	cablu coaxial	alte tehnologii	abonați bandă largă
1	mun. Chișinău	225 075	80.74%	8 845	180 560	34 229	1 441	3.9%	80.2%	15.2%	0.6%	28.32%	1.76	0.62	-1.5	2.6	-1.0	-0.2	-3 037	9 679	-1 430	-317	4 895
2	mun. Bălți	28 596	52.06%	3 470	23 162	1 956	8	12.1%	81.0%	6.8%	0.0%	19.17%	1.94	0.72	-1.4	-0.6	2.0	0.0	-245	686	626	0	1 067
3	r. Anenii Noi	10 672	39.37%	6 887	3 536	0	249	64.5%	33.1%	0.0%	2.3%	12.84%	2.26	0.74	-8.7	8.8	0.0	-0.1	-484	1 092	0	5	613
4	r. Basarabeasca	3 356	34.88%	1 960	1 395	0	1	58.4%	41.6%	0.0%	0.0%	11.57%	2.43	0.81	-8.1	8.1	0.0	0.0	-116	350	0	0	234
5	r. Briceni	10 095	39.63%	6 543	3 550	0	2	64.8%	35.2%	0.0%	0.0%	13.51%	0.57	0.20	0.2	-0.2	0.0	0.0	116	30	0	0	146
6	r. Cahul	16 376	41.73%	10 276	5 881	191	28	62.8%	35.9%	1.2%	0.2%	13.11%	2.16	0.68	-0.1	-0.7	0.8	0.0	520	188	133	5	846
7	r. Cantemir	6 769	37.17%	5 887	881	0	1	87.0%	13.0%	0.0%	0.0%	10.83%	2.23	0.65	-2.3	2.4	0.0	-0.1	210	204	0	-7	407
8	r. Călărași	8 242	30.11%	4 995	3 238	0	9	60.6%	39.3%	0.0%	0.1%	10.46%	2.32	0.81	-0.9	0.8	0.0	0.1	314	312	0	9	635
9	r. Căușeni	10 130	33.83%	6 844	3 281	0	5	67.6%	32.4%	0.0%	0.0%	11.01%	2.86	0.93	-6.4	6.4	0.0	0.0	-19	874	0	0	855
10	r. Cimișlia	7 065	36.61%	4 409	2 654	0	2	62.4%	37.6%	0.0%	0.0%	11.53%	2.08	0.65	-3.3	3.3	0.0	0.0	31	369	0	1	401
11	r. Criuleni	9 741	42.03%	6 130	3 607	0	4	62.9%	37.0%	0.0%	0.0%	13.29%	3.15	1.00	-6.3	6.3	0.0	0.0	-105	835	0	1	731
12	r. Dondușeni	4 750	26.51%	3 442	1 307	0	1	72.5%	27.5%	0.0%	0.0%	10.60%	3.96	1.58	-12.8	12.8	0.0	0.0	-2	712	0	0	710
13	r. Drochia	10 500	31.94%	5 538	4 305	655	2	52.7%	41.0%	6.2%	0.0%	11.73%	1.33	0.49	-8.9	17.4	-8.5	0.0	-667	1 928	-825	0	436
14	r. Dubăsari	3 720	33.82%	2 651	1 068	0	1	71.3%	28.7%	0.0%	0.0%	10.57%	3.12	0.97	-9.2	9.2	0.0	0.0	-66	409	0	0	343
15	r. Edineț	10 695	35.40%	6 005	4 688	0	2	56.1%	43.8%	0.0%	0.0%	12.96%	1.36	0.50	0.1	-0.2	0.0	0.0	245	164	0	1	410
16	r. Fălești	9 255	28.05%	6 176	3 077	0	2	66.7%	33.2%	0.0%	0.0%	10.02%	1.42	0.51	-1.8	1.8	0.0	0.0	155	315	0	0	470
17	r. Florești	10 329	31.76%	6 885	3 130	0	314	66.7%	30.3%	0.0%	3.0%	11.65%	1.91	0.70	-0.6	0.2	0.0	0.4	358	203	0	60	621
18	r. Glodeni	6 781	31.59%	4 944	1 836	0	1	72.9%	27.1%	0.0%	0.0%	11.04%	1.43	0.50	-3.1	3.1	0.0	0.0	21	286	0	0	307
19	r. Hîncești	13 279	35.54%	8 570	4 708	0	1	64.5%	35.5%	0.0%	0.0%	10.92%	2.05	0.63	-2.7	2.7	0.0	0.0	160	606	0	1	767
20	r. Ialoveni	14 278	48.22%	6 523	6 398	1 354	3	45.7%	44.8%	9.5%	0.0%	14.32%	2.93	0.87	-2.3	-2.3	4.6	0.0	86	77	705	1	869
21	r. Leova	5 977	35.38%	4 467	1 510	0	0	74.7%	25.3%	0.0%	0.0%	11.15%	2.50	0.79	-9.7	9.7	0.0	0.0	-224	646	0	0	422
22	r. Nisporeni	5 907	28.65%	4 286	1 620	0	1	72.6%	27.4%	0.0%	0.0%	8.87%	2.71	0.84	-5.1	5.0	0.0	0.0	134	423	0	1	558
23	r. Ocnița	5 720	27.65%	5 181	534	0	5	90.6%	9.3%	0.0%	0.1%	10.25%	0.96	0.35	-0.3	0.3	0.0	0.1	162	33	0	3	198
24	r. Orhei	14 808	35.83%	7 321	7 479	0	8	49.4%	50.5%	0.0%	0.1%	11.77%	4.74	1.56	-9.8	9.8	0.0	0.0	-287	2 247	0	-1	1 959
25	r. Rezina	5 414	30.50%	3 726	1 685	0	3	68.8%	31.1%	0.0%	0.1%	10.35%	1.92	0.65	0.5	-0.5	0.0	0.0	259	81	0	0	340
26	r. Rîșcani	8 103	30.81%	4 626	3 476	0	1	57.1%	42.9%	0.0%	0.0%	11.66%	2.05	0.77	-2.2	2.2	0.0	0.0	144	394	0	0	538
27	r. Sîngerei	11 081	35.67%	6 159	4 920	0	2	55.6%	44.4%	0.0%	0.0%	11.89%	2.07	0.69	-1.9	1.9	0.0	0.0	157	487	0	0	644
28	r. Soroca	10 800	29.53%	6 312	4 487	0	1	58.4%	41.5%	0.0%	0.0%	10.79%	1.48	0.54	1.2	-1.2	0.0	0.0	443	98	0	0	541
29	r. Strășeni	10 063	36.03%	7 123	2 750	0	190	70.8%	27.3%	0.0%	1.9%	11.00%	-0.54	-0.17	1.4	-3.2	0.0	1.8	34	-371	0	186	-151
30	r. Șoldănești	3 590	23.65%	3 256	333	0	1	90.7%	9.3%	0.0%	0.0%	8.35%	1.55	0.55	-4.7	4.7	0.0	0.0	56	179	0	0	235
31	r. Ștefan Vodă	7 397	31.81%	4 595	2 799	0	3	62.1%	37.8%	0.0%	0.0%	10.35%	1.23	0.40	-0.9	0.9	0.0	0.0	111	174	0	0	285
32	r. Taraclia	4 954	38.53%	3 819	997	136	2	77.1%	20.1%	2.7%	0.0%	11.23%	1.35	0.39	-7.7	9.6	-1.9	0.0	-236	494	-84	0	174
33	r. Telenești	7 503	31.11%	5 852	1 650	0	1	78.0%	22.0%	0.0%	0.0%	10.15%	2.56	0.83	-3.9	3.9	0.0	0.0	212	405	0	0	617
34	r. Ungheni	14 279	36.88%	6 487	7 791	0	1	45.4%	54.6%	0.0%	0.0%	12.18%	2.16	0.71	-1.7	1.7	0.0	0.0	154	682	0	0	836
35	UTA Gagauzia	22 103	47.76%	11 302	10 792	0	9	51.1%	48.8%	0.0%	0.0%	13.71%	0.11	0.03	-2.9	2.9	0.0	0.0	-612	662	0	1	51
Total		557 403	46.50%	201 492	315 085	38 521	2 305	36.1%	56.5%	6.9%	0.4%	15.66%	1.92	0.65	-1.9	2.4	-0.5	0.0	-2 018	25 953	-875	-50	23 010

Prezentul Raport este disponibil și în variantă electronică. Pentru a-l deschide clickați **Evoluția pieței de comunicații electronice** sau scanați codul QR cu ajutorul smartphone-ului sau tabletei.